

ni alıp, öper. Sultanca bir elinde bebek, öbür eliyle Selvihan'ın başını okşar. İkisi de kıpırtısız dururlar. 2. Araştırmacı sesalitliğini çalıştırır, sesokuyucudan gerçek Sultanca'nın sözleri duyulur.)

G.SULTANCA'NIN
SESİ

: Bu anlattıklarımı iş olsun diye almayın ses kutusuna ha; Sultanca ananızı boşa konuşturmayın. Duyurun herkese. Başımıza gelenlerin, akıtılan kanların, yitirilen canların sorusu sorulsun. Kime ne düşünüyorsan, herkes payını alsın.
(Araştırmacılar öne çıkarlar.)

3. ARAŞTIRICI : Oyunumuz bitti. Korumuzun size gösterecekleri bu kadar.
2. ARAŞTIRICI : İşte insanlar, işte kurumlar, işte kavramlar.
1. ARAŞTIRICI : İşte gerçekler, işte suçlar ve suçlular.
3. ARAŞTIRICI : Ben Ökkeş İkiz. Altındiş Osman'ın oğlu, tarım işçisiyim.
1. ARAŞTIRICI : Ben Veysel Cebeli . Dilekçeci Reşit Cebeli'nin oğlu, öğretmenim.
2. ARAŞTIRICI : Arkadaşlarım babalarının adıyla tanıttılar kendilerini, bense anamın adıyla tanıtabilirim ancak. Küçüktüm, bir gün anama, neden benim babam yok diye sordum; anlattı. Çocuk yüreğim öfke ile doldu. Daha sonra sütnemeden başka şeyler öğrendim. Öfkeme kin eklendi. Sonra sonra, kişisel kinin yanlışını anladım. Önümde tek yol vardı; anamın, sütnemenin ve adını taşımaktan övünç duyduğum Haydar'ın başına gelenleri, toplumsal nedenleri ve suçlularıyla birlikte ortaya çıkarmak. Ben Haydar. Selvilan'ın oğlu.
(Bütün oyuncular öne araştırmacıların yanına gelirler. İzleyicileri selamlarlar.)

SON

OKTAY ARAYICI

RUMUZ GONCAGÜL

1981-82 Sanat Kurumu En Başarılı
Yazar Ödülü

REFİK MAYISOĞLU:

Evlenme vaadiyle ağına düşürdüğü kadınları, balayı yaşadktan sonra parayla satan ve yaptığı iş mesleki yönden ticaret kabul edildğinden doğal olarak kendini işadını sayan bir muhabbet tellalı.

Yakayı ele verince dediğı ne: «Bizi bu hale getiren kader utansın!..»

MÜFİT MÜRTEDE:

Elliyi aşmasına rağmen hâlâ annesinin ağzından kaptığı kurallarla oyalanarak yaşayan, yağmur korkusuyla yaz güneşinde şemsiye taşıyan, papyonlu, yasalara saygılı, kararsız bir küçük bürokrat; her nasılsa talip olduğı «Goncagül»le tanışmaya gittiğinde, karşılaştığı İnsaf Hanıma gönlü kayan bekâr bir nikâh memuru.

Yasal işlemleri tamamlanmamış bir nikâhı kıyması için yapılan öneriye tepkisi ne: «Siz nikâhla alay ediyorsunuz!»

NASUHİ :

Babadan kalma görgüsüyle gene babadan kalma ahşap evlerinin kirasını on yılda bir arttıran bir İstanbul efendisi; bir bankanın şube açmak üzere, bu kiralık evi satın alma önerisini, düştüğü geçim sıkıntısından ötürü kabule mecbur kalan ve evden çıkarılacaklarını haber vermek için üzgün bir halde kiracısı İnsaf Hanımın kapısını biraz zamansızca çalan, soyu tükenmekte olan bir ev sahibi. İtiraza karşılığı şu: «Sizi evden ben atmıyorum ki...»

GARSON :

Düzene uymasını bilen, bahşişini peşin alınca, işini istenilen biçimde yapabilen biri. Para cebini ısıtınca dediğı ne: «Otelimizin en saygıdeğer müşterisi Refik Bey ne emrederler?»

GİRİŞ

İNSAF

(*İnsaf, Gülsin arkasında olduğı halde gelir, izleyiciyi selamlar.*)

: Cümleten safa geldiniz, safalar getirdiniz... Efendim, eskiler 'râviyan-ı ahbâr, nâkılan-ı âsâr şöyle rivayet ve hikâyet ederler ki', diye başlarlardı söze. Bizimkisi ne rivâyet ne de hikâyet. Bizimkisi başka türlü. Kendimizin taklidini getirdik. Taklidi aslının aynı. Neresinden başlayayım. Kızım için koca peşindeyiz. Yoksa ne işimiz var böyle ortalarda. Yuvayı dışı kuş yapar demişler. Hah... İşte dışı kuş... Şöyle ortaya gel kız... İşte kızım, evladım, mini mini güzel serçem. Nerde, yuvası hanı?.. Dalı yok daha konacak... Çıksın şu yoksulluğun gözü... (*Bir an*) Uzun etmeyelim de sözü, nasıl olsa burda göreceksiniz her şeyi...Usûl ile çalalım sazı, ahenk üzere başlatalım oyunu.

BİRİNE DAYANARAK YAŞAMAK

Değildi düztaban
Ne de aynadan korkan
Yoktu bedence kusuru
Dahası, enikonu güzeldi
Diline beline sağlam.
Çıkmayınca talibi n'apacaksın
Dönem böyle kaldırıyor artık
Kısmetini kendin arayacaksın.

Zaman kötü kötü,
Açlıktan örümcek bağlamış
Milletin gö... (sessizlikten sonra) zü.
Kalmadı miras dededen, babadan
Para pul, han apartıman
Yolu yok başka kızın
Birine dayanarak yaşamaktan.
Çıkmayınca talibi n'apacaksın
Dönem böyle kaldırıyor artık,
Kısmetini kendin arayacaksın.

SAHNE : 1

(Sokak, Ev.)

(*İnsaf önde, Gülsün arkada, halka çizerek yürürler. Gülsün kolundaki çantadan çıkardığı mektupları okumaktadır.*)

- İNSAF : Bırak şimdi sokakta okumayı. Çantayı sıkı tutuyorsun değil mi?
- GÜLSÜN : Tutuyorum.
- İNSAF : Boş olduğunu bilmez de çarparlarsa. Çanta gitmiş bir şey değil; mektuplar da gider. Ver onları ben saklayayım.
- GÜLSÜN : Merak etme, beni götürmeden çantamı kimse götüremez.
- İNSAF : Adımlarını hızlandır.
- GÜLSÜN : (*Gülümseyerek mektup okurken elektrik direğine çarpar*) Ah. Bu elektrik direklerini ne diye yol ortasına dikmişler.
- İNSAF : Hadi oyalanma.
- GÜLSÜN : Bir otobüse binseydik çoktan evde olurduk.
- İNSAF : Paramız kaldı mı diye sorsana. Benim aklım yollarda bir kazaya uğramadan sağ sağ eve varabilmekte. Seninkisi ise mektuplarda. Neyse geldik sayılır, ev şuracıkta.
- GÜLSÜN : Ev oracıkta ama biz çevresinde dolanıp duruyoruz.
- İNSAF : Ben çok hoşnutum böyle dolap beygiri gibi dönmekten sanki. Ama gel de o yazar bozuntusu Oktay Arayıcı'ya, bizim kalta-ban yönetmen... (*Yönetmenin ismini verir*) ...'a/e dert anlat. Neymiş efendim, çağdaş bir ortaoyunuymuş. O biçimde oynayacakmışız. Hay biçiminiz batsın... Göstermeci olacakmışız. Olduk işte, göstermelik olduk... Hadi biz olduk neyse; ya o gariple-rin ne günahı var? Mektuplarını duvarlara yapıştırıp adlarıyla sanlarıyla herkese açık etmek, sırlarını faş etmek, yakışık alır mı? İler tutar tarafımız yok canım... Bir elimize

pastav vermedikleri kaldı... Düşünsene, perde olmadan, böyle derme çatma dekorlarla, iğreti kostümlerle, aksesuarsız maksuarsız oyun mu oynanır? Üstüne üstlük, role konsantre olmak da yasak. Hah! Nasıl etkili olacağız peki. İşin heyecanı, büyüü kalmadıktan sonra seyirciyi nasıl kavrayıp götüreceğiz? Yaptığımızın ortayunuyla ilgisi olsa bari! Orda baş rollerde Kavuklu ve Pişekâr. Burda baş rol seninle benim. Ee biz kadınız? Hadi yaşınız önceliklere erişmedi; Dumbüllü'yü de mi seyretmediniz. Ortaoyunu diye koca koca kitaplar basıldı, onları da mı okumadınız? Güzelim ailevi, terbiyevi, hissi dramı rezil ettiler... Bizi de seyirciye maskara... Sıkı tutuyorsun değil mi?

- GÜLSÜN : Terbiyesiz.
- İNSAF : Ne oldu kız?
- GÜLSÜN : Seni göğsüme bastırıp öpeceğim günü ip-le çekiyorum diye yazmış.
- İNSAF : O ipli takımındanmış.
- GÜLSÜN : Utanmaz. (*Zorla öpülmüş gibi dudağını siler, yeni bir mektup açar.*)
- İNSAF : Eve kadar dayanamıyor musun?
- GÜLSÜN : Gazetede ki adam iki yüz altmış bir mektuptan en az on tane koca bulursunuz dediydi ya. (*Kıkırdar*)
- İNSAF :Eee?
- GÜLSÜN : Hakkı var.
- İNSAF : Rumuza yazmayı istemeyene bak. Hani gönlünde Sıtkı vardı.
- GÜLSÜN : (*Mektup okumayı sürdürürken*) Bunların yeri ayrı. Sıtkı'nın yeri apayrı. (*Bir direğe çarpar, ürker*) Önüne baksana be adam.
- İNSAF : Direkleri de adam gibi görmeye başladın.
- GÜLSÜN : Aman anne. (*Direği kucaklayıp kenara taşır*)
- İNSAF : Hadi öyle gördün, ya sarılması ne oluyor kız?
- GÜLSÜN : Görmüyör musun kenara alıyorum.

İNSAF : Kapının anahtarı sendeydi değil mi?
 GÜLSÜN : Bende yok.
 İNSAF : Sen kapadın ya.
 GÜLSÜN : Sonra sana vermemiş miydim?
 İNSAF : Yok işte.
 GÜLSÜN : (Gözü okuduğu mektupta) Öyleyse kapıda bıraktım.
 İNSAF : Ne kadar rahat söylüyorsun; ya soyulduksa?..
 GÜLSÜN : Önünden geçenler üstlerine devrilir diye korkudan yol değiştiriyor. Kim içeri girmeye cesaret edebilir ki? Hem neyimizi soyacaklar? Ziyetlerimiz, halılarımız, kıymetli takımlarımız mı var? (Birden heyecanlanır) Eyvah, televizyon. Televizyonu çalmışlarsa...
 İNSAF : Koş bak bakalım.
 GÜLSÜN : (Koşar, kapıyı açar) Şakırt şakırt. (Eve girer) Hah burdaymış. (Mektup okumaya koyulur, İnsaf'ı kapıda görünce) Her şey yerli yerinde.
 İNSAF : (Kapı altından atılmış kâğıdı alır, gösterir) Bu nedir?
 GÜLSÜN : (Bir bakıp okumasına döner) Elektrik faturası.
 İNSAF : Kaç para, kaç para?
 GÜLSÜN : (Faturaya bir bakıp döner) Sekiz yüz almış beş lira.
 İNSAF : Nerden bulacağız da ödeyeceğiz... Evin üç aylık kira borcu duruyor. Ev sahibi kapımıza dayansa hiç şaşmam... Allah'tan ki Nasuhi Bey iyi insan. Bir de bu şimdi üstüne. Rahmetlinin üç aylığını kırdırsak o da yetmeyecek. Ah, bir evimiz olsaydı... Görüyorsun değil mi, senin bir an önce evlenmen farz. Yol boyunca ne düşündüm biliyor musun? Biz bu işi Sıtkı'ya açacağız.
 GÜLSÜN : Delirdin mi sen?
 İNSAF : Nedenini sor bana.
 GÜLSÜN : Bu iş herkesten gizli anne.
 İNSAF : Açacağız ona. Bakalım ne renk verecek? Eğer niyeti varsa ortaya çıkar.

GÜLSÜN : Çıkmazsa?
 İNSAF : Ümidini kesersin ondan; mektuplardan seçeriz.
 GÜLSÜN : Ya bunlarda daha hayırlı bir kısımetim varsa.
 İNSAF : Üç beş mektup geldi diye zamane kızları gibi gönüldekinden yüz mü çeviriyorsun?
 GÜLSÜN : Nasıl olsa ortaya çıkmayacak. O zaman hiç bilmesin. İyisi mi gel şunları okuyalım, gözümüzün tuttuklarını görelim.
 İNSAF : Kafama koydum. Önce onu bir yoklayacağım. Kimisi yanar tutuşur, belli etmez. Abdal dervişler gibi kabuğuna çekilir.
 GÜLSÜN : Salyangoz da kabuğunun içinde.
 İNSAF : Sanki hiçbir isteğimiz yokmuş gibi açılacağız ona. Düşüncesini almak istiyoruz, hepsi bu. Belki anlamayacak bile. Ver bana birkaç tane, ben de okuyayım. (Mektuplardan birazını alır, birlikte okurlar) Şuna bak. (Sinirlice güler) Durup dururken nereden aklına esmiş.
 GÜLSÜN : (Gözü okuduğu mektupta) Ne diyor?
 İNSAF : Ne diyecek, deli saçması. (Öfkesinde gizli bir mutluluk vardır) Benimle evlenmek istiyor.
 GÜLSÜN : Hayda...
 İNSAF : Evlenmek istesem kendi adıma ilan vermez miydim?
 GÜLSÜN : Sayemde kısımetin açıldı.
 İNSAF : Bir deli de sen işte.
 GÜLSÜN : Sahi, uygun biriye düşünmez misin?
 İNSAF : Yüz buldun astar istiyorsun ha. (Bir süre mektup okurlar) Hay sen aklınla bin yaşa emi... Biz akıl hocası değil, koca arıyoruz evladım.
 GÜLSÜN : O ne diyor anne?
 İNSAF : Bir işe girer çalışırsanız evlenebiliriz, diyor. Sanki iş bulduk da çalışmadık.
 GÜLSÜN : Neciymiş?
 İNSAF : Kâtiplik yapıyor.
 GÜLSÜN : Kâtipler kenarda dursun şimdi. Ahh! Sıtkı da kâtip.

- İNSAF : Ha, şöyle haddini bil... İyileri ayırıyor-
sun değil mi?
- GÜLSÜN : Bu da sana.
- İNSAF : (Alır, bakar, yumuşamış) Benim aklımdan evlilik hiç geçmezken bunlar neden böyle yapıyorlar ki.
- GÜLSÜN : Bana mı soruyorsun?
- İNSAF : Ne sorması; şaşkınlar demek istiyorum işte.
- GÜLSÜN : Şunu bir dinle. (Okur) Hüsnü tesadüf neticesi, ilanınıza nazar atfedince, kalben sarsıldım. O lahza, derûnumde bir arzû'yi şedîd hâsıl oldu. Size yazmaktan içtinab etmedim. Kaderim hazân yaprağı gibi âgûşunuza doğru şitâb ediyor. Mâzide maalesef talihsiz iki izdivâca mütedahil oldum. İcarlarım mevcuttur. Lâkin fikr-i âcizanem vâridatin saadette ehemmiyeti olmadığı merkezindedir.
- İNSAF : Ne dediğini anladın mı?
- GÜLSÜN : Anlamadım ama çok güzel.
- İNSAF : Hem anlamadın hem de çok güzel; nasil oluyor?
- GÜLSÜN : Arapça Kur'an gibi.
- İNSAF : Adı ne?
- GÜLSÜN : Halet Rezaki.
- İNSAF : Ben beğendim.
- GÜLSÜN : Nesini?
- İNSAF : İcarları var; varlıklı. Ayır bunu.
- GÜLSÜN : Sen bu yana Halet Bey.

DÜNYANIN EN GÜZEL AŞK MEKTUPLARI

Yazmışlar neler neler,
Döktürmüşler ne diller,
Yurdun dört bir yanından,
Yavru vatan Kıbrıs'tan,
Almanya'dan, Hollanda'dan,
Dünyanın bir ucundan,
Taa Avustralya'dan.

İşçi, esnaf, emekli
Memuru öğrencisi;

Olsun, ne çıkar sanki,
Pek çoğu boşta gezer
Ya da tezkereci er.
Tenim utanırken içim ısınıyor ya.
Çıkacak içlerinden elbet bir koca,
Yürüyüp gelecek sokağın başından beri,
Çalacak kapımızın zilini,
Evimizin sahibi bir erkek eli.

Bakarken akşamüstleri pencereden,
Evimize kimse gelmeyeceği bir yola,
Göremeyecek artık komşularımız,
Bizi bir daha.

(Sitki oyuna girer, odasına geçer.)

- İNSAF : Bir ses duydum, geldi mi?
- GÜLSÜN : Evet, o. Dur, seslenmeden sana gelen mektupları kaldıralım ortadan. (Mektuplarını alır) Atayım mı?
- İNSAF : Ne zararları var ki bize. Sakla dursunlar şimdi. Ver ben saklayayım. (Mektupları koynuna yerleştirir) Beğenip ayırdıklarımı zı üste koy, karışmasınlar. (Bir andan sonra seslenir) Sitki Bey oğlum.
- SITKI : (Odasından) Efendim İnsaf Hanım.
- İNSAF : Bize kadar zahmet eder misiniz?
- SITKI : (Merdiveni gıcırdatarak gelir, seyirciye) Bendeniz, adımı duydunuz, Sitki'nın taklidine çıkıyorum bu oyunda. (Oyundakilere) İyi akşamlar.
- GÜLSÜN : İyi akşamlar.
- İNSAF : Hoş geldin Sitki Bey oğlum. Seni niye çağurdım biliyor musun?
- GÜLSÜN : (Sitki'ya telaşla) Size bir çay yapayım mı?
- SITKI : Teşekkür ederim, yemek yiyeceğim.
- İNSAF : (Çıkmaaya yeltenen Gülsün'e) Kal sen de Gülsün... Sitki Bey oğlum, ben kızımı evlendirmek kararındayım.
- SITKI : (Bocalar) Evlenmek her genç kızın hakkıdır. Hem de görevi...
- İNSAF : Hoş bu kararım yeni değil ya. Ama kısmeti bugüne kadar çıkmamıştı.

SITKI : Güzel demek şimdi çıktı.
 İNSAF : Çıktı sayılır. Hacı Kifaye'yi tanıdın mı sen? Mahalleden ahbabımdır. Arada gelir. Onun kızı Ayşe evde kalmıştı. Sen buraya taşınmadan önce, yazdı gazeteye, haftasında koca buldu gitti. Gidiş o gidiş; durma kocaya gidiyor şimdi. Boşanıp boşanıp yeniden evleniyor. Gülsün beklerken, o, sayısını unuttum; iki yıl içinde dört beş kez evlendi. Sonunda, biz de karar verdik, gazeteye vurduttuk Gülsün'ü.

SITKI : Nasıl yani?
 İNSAF : Rumuza yazdık.
 GÜLSÜN : Ama ben istemedim.
 İNSAF : Bir alay talip çıktı kızıma. Ne kadardı sayısını.

GÜLSÜN : İki yüz altmış bir.
 İNSAF : Mektupları burda. Sen bize göre okumuş, akıllı birisin. Gece mekteplerine gidiyorsun. Düşünceni almak istedim.

SITKI : Ben ne diyeyim. (*Birden telaşlanır*) Rumuzun neydi?
 İNSAF : Neden telaşlandın?
 SITKI : Telaştan değil; merak ettim.
 GÜLSÜN : Şöyle yazmıştık. (*Okur gibi*) Yirmi beş yaşlarında bir aile kızuyum.

SITKI : Ben rumuzunuzu sordum.
 GÜLSÜN : Onu okuyorum işte. (*Sürdürür*) Aile kızuyum. Ev işlerini becerir, güzel yemek pişiririm.

SITKI : Ya!
 GÜLSÜN : Ne demek ya?!

SITKI : Hayır benim ya'm başka; siz okuyun.
 GÜLSÜN : (*Sürdürür*) İlkokul mezunuyum. Babam vefat ettiği için annemle kendi evimizde oturmaktayım. Ahlaklı, geçimliği olan biriyle evlenmek istiyorum. İçgüveyi de olabilir. İsteklilerin Goncağül rumuzuna yazmaları.

SITKI : Şimdi şey, Goncağül siz misiniz?
 İNSAF : Yakıştıramadın galiba...
 SITKI : Hayır o değil. Böyle bir şey yapabileceği-

nizi düşünemezdim. Yani...
 GÜLSÜN : Biz de düşünmüyorduk ama oldu işte.
 SITKI : Demek iki yüz altmış mektup.
 İNSAF : Altmış bir. İşte koca bir tomar. Hepsini saydık, okuduk.

SITKI : Aralarında şey var mı? Tanıdık bildik diyecektim. Ben de ne söyleyeceğimi şaşır-dım nedense. Çok, çok güzel yazmışsınız. Yani demek istiyorum ki, yabancı olduğunuzu sanarak ben de... Yani yazabilirdim ama yazmadım tabii.

İNSAF : Senin yazmaya ne ihtiyacın var. Burnunun dibinde duruyor. Her gün gördüğün konuştuğun insan, yabancı mı ki... Bir söyleyeceğin, bir niyetin varsa, oturup söylersin.

SITKI : Niyetim yok, hayır, benim bir niyetim yok.

GÜLSÜN : Olsaydı şaşardım zaten.
 İNSAF : (*Gülsün'ü dırter*) Neyse, bu iş için başımıza bir erkek gerekli.

SITKI : Yanlış okumadımsa (*Düzeltir*) yani duymadımsa, kendinizi ev sahibi göstermişsiniz?
 İNSAF : Bizim de o kadar yalanımız olsun. Ne demişler, işe yarayan yalan, iş bozan doğrudan iyidir. Hacı Kifaye'nin akli; kendinizi varlıklı gösterin dedi, talibi, iş güç sahibi, varlıklı olsun; kız rahat etsin, dedi. Biz de öyle yazdık.

SITKI : Hem zengin arıyorsunuz, hem içgüvey kabul ediyorsunuz. Bari onu demeseydiniz.
 İNSAF : Bizde o kadar incelik arama evladım. Dedik bir kere. Ayrıca fena mı ettik; ev açmak derdinden kurtulmak az şey mi? Bakarsın öyle biri çıkar. İlla zenginlik diye tutturduğumuz yok. Geçimli olan da kabulümüz.

SITKI : Peki burda nasıl olacak?
 İNSAF : Sen sittin sene kiracı kalacak değilsin ya aşağıda. Oraya ben inirim. Bak sana bir

şey diyeyim mi Sitki Bey oğlum. Senin de vaktin geldi geçiyor ha. Bu işler bir yaştan sonra güç olur. Bunu söylemek bana düşmez. çünkü kız anasıyım, aklına başka şeyler gelir.

SITKI : Neden gelsin, gelmez.

İNSAF : Gelebilir canım.

GÜLSÜN : Bana kalsa da gelmemeli. Aynı çatı altında yaşıyoruz madem ki...

İNSAF : *(Gülsün'e, suratlı)* Şu çayı yap da ben içeyim. *(Gülsün çekilir)*

SITKI : Ne gerek vardı böyle gazeteye...

İNSAF : İki boğazı geçindirecek gücümüz yok. Ne yapsak olmuyor. Hayat öyle bir pahalılanıyor ki, yetişene aşkolsun. Seni keyfimizden mi mahremimize soktuk. Konu komşunun yapacağı dedikoduyu göze almak kolay mıydı? Ama herkes bilir ki benim evim bir namus kalesidir. Ah, rahmetli Ruhi Bey, çok kurdu, çok hesap yaptı ama olmadı. Becerip bir ev sahibi edebilseydi bizi, bu hallere düşer miydik?.. Şimdi aklım kapıda duruyor. Üç aylık kira birikti. Ev sahibi bugün yarın çıkagelir. Her zil çalışta Nasuhi Beydir diye yüreğim hop ediyor. Ama sen bunları nerden bileceksin? Sen neyin farkındasın ki?.. *(Gülsün gelir)*

SITKI : Her şeyin farkındayım. Şu sıra ben de ay sonlarını zor getiriyorum. Kiranızı arttırmadığım için üzgün değil miyim sanki?

İNSAF : Ben ne diyorum, sen ne diyorsun.

SITKI : Derdimiz aynı işte.

İNSAF : Değil, aynı değil. Haberin yok. Kaç zamandır kısmeti açılıns diye, Telli Baba'dan başlayıp İstanbul'un ne kadar ermiş evliya türbesi varsa, hepsine adağa gittik. Eyüp Sultan'a, Sümbül Efendi'ye, Selami Dede'ye, Lohusa Hatun'a...

GÜLSÜN : *(Sitemle keser)* Anne.

İNSAF : Dur. Hepsini sayacağım; hepsini bilsin.

Çiftesultanlara, Merkez Efendi'ye, Tezveren Dede'ye, Horoz Baba'ya, daha da var... Yollara dünyanın parasını döktük.

SITKI : Demek dedelerin bir yardımı olmadı.

İNSAF : Ne dedelerin ne de babaların. Hepsini paralarının hizmetinde. Zengin kızını kör topal demeden kapıyorlar. Yoksul, dünya güzeli olsa, namusu okka da çekse nafiye. Eskiden hayır hasanat işidir diye büyükler, konu komşu araya girer, dengi dengi-ne baş göz ederlerdi...

GÜLSÜN : Eski eskide kaldı.

İNSAF : Şimdi rahmetli Ruhi Bey olacaktı. Okur okumaz şıp diye anlardı kimin ne mal olduğunu. Hadi al şu mektupları. Aralarından bize uygun olanları seç. Senden istediğim yardım bu.

SITKI : İnşallah beceririm. *(Odasına geçer)*

İNSAF : *(Gülsün'e öfkeyle)* Ben taşı gediğine koymaya çalışıyorum, sen lafı kaydırıveriyorsun. Burnun Kaf Dağı'nda. Fark ettin mi, eli ayağı dolandı. İki lafı bir araya getiremedi. Ben de yazabilirdim dedi.

GÜLSÜN : Ama yazmadım da dedi. Bırak, pısrığın biri. Duymadın mı ay sonlarını zor getiriyormuş. *(Gözleri dolar)*

İNSAF : Renk verdi gibi de, vermedi gibi de.

GÜLSÜN : Duyğusuz ne olacak. *(Ağlar)*

İNSAF : O şeyi doğru söyledi ha. Düşünemedik. Yarın çıkacak bir taliplinin evin bizim olmadığını öğrenince ne olacak? Yanlış oldu.

SITKI : *(Odasında mektupları luzla karıştırır, birini ayırır)* Sünepeliği bırak artık Sitki. Ne olursa olsun. Girdin bir yola, sonuna kadar yürü. *(Odasından seslenir)* İnsaf Hanım.

İNSAF : Efendim Sitki Bey oğlum.

SITKI : Mektuplarınızı verebilir miyim?

İNSAF : Getir, gel Sitki Bey oğlum.

SITKI : *(Gelir)* İki yüz altmış bir demiştiniz, tekrar tekrar saydım altmış çıktı.

İNSAF : Biri burda kalmış.

SITKI : Dün gece ve bugün fabrikada hepsini okudum. Çok değerli istatistiki veriler elde ettim.

İNSAF : Nedir o?

SITKI : Mektupları ve sahiplerini sınıflandırdım.

İNSAF : Sınıf geçenleri söyle sen.

SITKI : Taliplilerin mesleklerine göre dağılımı şöyle: yüzde kırk yedisi tezkereye güm saayan erler.

İNSAF : Onları bir kalemde geç.

SITKI : Yüzde on dördü memur, yüzde on üç buçuğu serbest çalışıyor, bir kısmı işini belirtmemiş bunların. Yüzde on ikisi liseli, üniversiteli öğrenci, yüzde sekizi çırak ya da kalfa, yüzde üçü emekli, yüzde ikisi hükümlü, hapishaneden yazmış. Yüzde bir buçuğu inşaatçı yüzde biri emlak komisyoncusu, toplam yüzde yüz. Yaş gruplarına gelince şöyle: yirmi-otuz yaş grubu yüzde altmış yedi buçuk, otuz-kırk arası...

İNSAF : (Keser) Oğlum Sitki?

SITKI : Efendim.

İNSAF : Bunları niye sıralıyorsun? Sayılardan, yüzdelerden bize ne?

SITKI : Çok yararlı bilgiler bunlar. Yerleşim bölgelerine göre, öğrenim durumlarına göre...

İNSAF : (Keser) Evladım biz bu mektupları sana niye verdikti?

SITKI : Yardım istememiş miydiniz benden?

İNSAF : Allah razı olsun... Bize istatistiki çıkardın... Seçmeyecek miydin aralarından beğendiklerini; istediğimiz bu değil miydi?

SITKI : Belki hoşunuza gitmeyecek ama biri haric gerisini gözüm tutmadı.

İNSAF : O biri hangisi?

SITKI : Şu. (Mektubu bulur, ondan okur) Şöyle diyor: Kocanızı neden çalışma hayatınızda, çevrenizde değil de gazetede duyuru yayınlayarak arıyorsunuz?

İNSAF : Biz de çevremizden olsun isterdik ama olmuyor işte.

SITKI : (Okumasını sürdürür) Neden şimdiden peşin peşin ev kadınlığını seçiyorsunuz? Kocasının eline bakan biri olarak yaşamaktansa, en azından çalışıp hayatınızı kazanmanız, daha doğru değil mi? İnsan, kendi alınterinin hakkına dayanarak yaşarsa, daha güçlü olmaz mı? Bir işe girip çalışmayı kabul ederseniz evlenebiliriz.

İNSAF : (Gülsün'e) Bu o benim baktığım şeyinki değil mi?

SITKI : Kâtipmiş.

İNSAF : O akıl hocası. Enayi. Ben anlarım, bunun ev geçindirecek vakti yok. Kendine destek arıyor. (Alaylı) Demek sana göre işe yarar bir bu... Üç aylıkların sonuncusunu bu mektuplara verdik. Ben o parayı sokağa atmam evladım.

SITKI : Orasını siz bilirsiniz artık. Ben kendi payıma elimden geleni yaptım. İzninizle inip yemeğimi hazırlayayım.

İNSAF : Hadi, afiyet olsun. (Sitki çekilir)

GÜLSÜN : (Kızgın) Zehir zıkkım olsun. Bir enayi de bu işte. Ben sana dememiş miydim?.. (İnce bir sesle ağlar)

İNSAF : Hoş geldin Gülnihal vapuru... Kes... (Bir andan sonra) İş başa düştü. Okuduğumuz mektup vardı ya; ondan başlayacağız... Neydi adı?

GÜLSÜN : Halet Rezaki.
(Halet Rezaki'yi canlandıran oyuncu girer)

HAZIR YİYİCİNİN ŞARKISI

Bilmedim fiyatını ömrümce
Ekmeğin, şekerin, tuzun, muzun.
Girmedim bakkal, kasaptan içeri.
Ayağıma geldi ne istedimse,
Kondu önüme ne yedimse.

Bıktım dünyayı sırtımda taşımaktan
Hayatın yorgunuyum ben
Rahat vurgunuyum ben

Barut, kan, açlık bitirirken dünyayı,
Yok kelimesini hiç duymadı,
Odalarımızın duvarları,
Karneyi görmedi bile evimiz,
İkinci Dünya Harbi yılları.

Yirmi beşimdeyim o sıra,
Peder koştur beni bu zora;
İlk ciddi imzama nikâh dairesinde attım
Hiç unutmam, o soğuk kış günü,
Kan ter içinde kaldım,
Sıkıntıdan çatlayacaktım.

Bıktım dünyayı sırtımda taşımaktan
Hayatın yorgunuyum ben
Rahat vurgunuyum ben.

Sonrası yeknesak yıllar,
Peder bey rahmetli oluncaya kadar.
Mal mülk edince intikal,
Anladım en zor mesleğin adımı hamal

Bıktım dünyayı sırtımda taşımaktan
Hayatın yorgunuyum ben
Rahat vurgunuyum ben.

SAHNE : 2

(Halet Rezaki'nin Dairesi, Apartman Merdiveni.)

HALET

: Bendeniz bu oyunda Halet Rezaki'nin taklidine çıkıyorum. (Halet kimliğine bürünüyor, başına tülbent sargı ile örülmüş bir bone geçirir) Mutlaka karşılık verecek mektubuma. Öyle parlak bir nesir kaleme aldım ki, böylesini ancak üstat Halit Ziya yazabilirdi. (Saatine bakar) Kremimi tazeleme saatim. Özür dilerim. (İnsaf ile Gülsün bohçacı kılığında oyuna girerler, merdiven çıkarlar)

İNSAF : Sonunu bir daha söyle bakayım, ne diyor-du?

GÜLSÜN : (Ezberden okur) Muhterem valdeniz hanımefendiye arz-ı hürmet ederken bende-i kalb-i mecrûhları olarak, şevk-i visâl, devlet-i vasl içinde rûberû görüşmek bahtiyarlığına erişeceğim güne muntazır-ı bisabrım efendim.

İNSAF : Sen iyi hafız olurmuşsun.

GÜLSÜN : Hiç düşünmedik, konuşması da mektubu gibiyse nasıl anlaşacağız?..

İNSAF : Vatandaş, Türkçe konuş derim, olur biter. (Belki merdiven inerken) Bu merdivenler de çık çık bitmiyor. Şurda dur azıcık. Ay dizlerim. Kaçınıcı kattayız?

GÜLSÜN : Dört galiba.

İNSAF : İki kat daha mı var? Körolası elektrik kesintisini görüyor musun? Asansörle ne rahat çıkacaktık. (Çıkar, dururlar) Geldik mi?

GÜLSÜN : (Kapıdaki ismi okur) Doktor İmdat Onaran.
İNSAF : Hah, tam yeri. Merdivende kalbi tutanlara imdada koşar.

(Çıkarlar, Gülsün başını kaldırıp yukarı bakar)

GÜLSÜN : Burası galiba, yukarısı kapalı.

İNSAF : Merdiven bitti zaten.

GÜLSÜN : (Kapıdaki isme bakar) Tamam burası. Çalışıyorum.

İNSAF : Dur bir soluklanayım... Bir adresi bulana kadar canımız çıktı. Postacılar günde bin adresi nasıl buluyorlar?

GÜLSÜN : Varlıklı da niye bu köhne apartmanda oturuyor anlamadım.

İNSAF : Eskinin varlıkları hep buralarda otururlardı... Kalbim helecandan çatlayacak neredeyse... Becerebilecek miyiz kız?

GÜLSÜN : Sen istedin.

İNSAF : (Derin bir soluk alır) Ya Allah bismillah, çal bakalım.

GÜLSÜN : (Zili çalar) Bing beng.

HALET : (Zile) Bu da kim şimdi? Ben rahat olayım diye hizmetkârı gönderdim. İnadına kapı

İNSAF : İşledi bugün. (*Kapı açma sesi*) Şukırt, şıkırt.
 HALET Kimi aradınız? (*İnsaf ve Gülsün aralıktan içeri bakarlar*) Ne aradınız?
 İNSAF : Hanım yok mu?
 HALET : Yok.
 İNSAF : İyi çarşaf larım var, yatak yüzlerim var.
 HALET : İhtiyacımız yok.
 İNSAF : Si : e göre paçalı don larım var.
 HALET : Yanlış yere geldiniz. Bu semtte, bu apart-
 manda öyle şeyler satılmaz.
 İNSAF : Aman ne görüyorum, bu eve gelin geliyor.
 HALET : (*Duraksar, şaşkın*) Nerden bildiniz?
 İNSAF : Daha ne güzel şeyler görüyorum.
 HALET : (*Şaşkın*) Allah Allah.
 İNSAF : Neden şaşırdınız?
 HALET : Neler görüyorsunuz?
 İNSAF : Bir mektup var, bu evden biri yazmış.
 Çok şey ayan oluyor bana. Oturulacak bir yer yok mu?
 HALET : Yoksa siz... Bu işte bir oyun olmasın?
 Ama nasıl bildiniz? Medyum desem du-
 rum ilgisiz. Hızır desem, Hızır erkektir.
 İNSAF : Ama her kılığa girer.
 HALET : (*Gülsün'ü imleyerek*) Peki o kim?
 İNSAF : Yardımcım.
 HALET : Bir dakika bekleyin lütfen. (*Tabancayla döner*) Güvenliğimi sağlamak zorunda-
 yım. (*Gülsün korkuyla homurdar, İnsaf'ın ko-
 lundan gidelim gibisine çeker.*)
 İNSAF : Ne korkutuyorsun kızcağızı.
 HALET : Asıl korkan benim. Ortalık eşkiya, soy-
 guncu, hırsız dolu. Bir kısmı siyasi, bir kısmı adi. Öyle akla gelmedik hileler bu-
 luyorlar ki.
 İNSAF : Bizde hırsız, uğursuz hali var mı?
 HALET : Neme gerek. Ben tedbirimi alayım. Şim-
 di buyurun içerde oturun.
 İNSAF : Tabanca zoruyla mı?
 HALET : Rica ederim; bu kendim için... Şöyle kane-
 peye buyurun. (*Gülsün'e*) Siz de şöyle geçin.
 İNSAF : Duymaz, dilsizdir.

HALET : Ya, vah vah.
 İNSAF : Otur kızım. Ben o soğuk şeyden korka-
 rım. Onun karşısında konuşamam.
 HALET : Peki belime koyayım.
 İNSAF : (*İçten*) Koyma, bakarsın patlar, yaralanır-
 sın.
 HALET : Şöyle yanımda dursun.
 İNSAF : Ah. Namlusu bize doğru olmaz.
 HALET : Ne yapayım?
 İNSAF : Sok altına. (*Halet tabancayı altına alır*) Ba-
 şınız neden sargılı? Yüzünüzdeki o krem-
 ler...
 HALET : (*Keser*) Ah, affedersiniz bir dakikanızı ist-
 tirham ediyorum. (*Giderken döner, tabanca-
 sını alır, uzaklaşır.*)
 İNSAF : Buraya kadar iyi becerdik değil mi? Off,
 yüreğim ağzımda duruyor. Varlıklı evine
 bak. Soydan zengin belli. Halıların havı
 biraz gitmiş, ama bak bu Keşan, şu da Bu-
 hara. Mobilya eski Frenk stili. Bunlar boh-
 çacıdan ne alır? Sözde kurnazlık düşün-
 dük. Bu babası herhalde. Ailesiyle birlikte
 oturduğunu yazmış mıydı?
 GÜLSÜN : Hayır.
 İNSAF : Konuşmadan, kaşınla gözünle anlat.
 HALET : (*Gelir*) Şimdi sizi dinliyorum efendim.
 İNSAF : Sargınızı neden çıkardınız?
 HALET : Ayıp olmasın.
 İNSAF : Geçmiş olsun, nasıl yaralandınız?
 HALET : Yara değil, başka bir şey. Adınızı bağış-
 lar mısınız?
 İNSAF : İn... (*Gülsün'ün homurtusu üzerine düzeltir*) Kifaye.
 HALET : Hiç duymadığım bir ad. İnkifaye. Arap mısınız?
 İNSAF : Hayır, yalnızca Kifaye. Yardımcımın adı da (*Gülsün yeniden homurdanır*) Yok yok merak etme söylemem... (*Bocalar*) Adını beğenmez de kızım.
 HALET : Yardımcınız mı, kızınız mı?
 İNSAF : Kızım sayılır. Aslında komşumun büyüt-

- mesidir. Benimle çalıştığı için... Anlıyorsunuz ya.
- HALET : Bu zavallı sağır, dilsiz önemli değil. Öteki konuya geçelim Kafiye Hanım.
- İNSAF : (Düzeltilir) Kifaye.
- HALET : Ben edebiyatla ilgilendiğim için... Neyse, asıl konumuza gelelim. Nasıl yapıyorsunuz, fal gibi bir şey bakarak mı?
- İNSAF : Gaipten okurum... Susun. (Başını tavana kaldırır, durur, bakar) Elemtere Kelemtere, burada olmuşları olacakları göster bir ke-re. (Bir an susar) Geliyorlar, görüyorum. Karşılıklı mektuplar yazılmış. Evlenmek isteyen biri var bu evde.
- HALET : Bunu söylemişsiniz.
- İNSAF : Gelin geliyor buraya. Tek annesi var hayatta onun. İkisi de hakikatli, sadakatli insanlar. Kız, ayın on dördü gibi. Terü taze... Selvi boylu, inci dişli, kiraz dudaklı. (Gül-sün söylenenlerden kabarıyor)
- HALET : (Sevinçle el ovuşturur) Hii, Allah.
- İNSAF : Dili şeker, sesi şakrak.
- HALET : Güveyi görünce beğenecek mi acaba, onu da söyler misiniz?
- İNSAF : (Doğal) Mektubunda yazdığı gibiyse beğenir, neden beğenmesin? Bizim öyle yukarlarda gözümüz yoktur. (Doğallığı fark edip toparlanır) Ama yukardakileri görüyoruz işte.
- HALET : (Sevinci sürmektedir) İnci dişli, altın sesli, ceylan sekişli...
- İNSAF : Çok sevindin.
- HALET : Nasıl sevinmem. Kalbim çarpıyor. Bir dakika hapımı içip geleyim.
- GÜLSÜN : (Halet'in gittiği yönü kollayarak) Kayınpe-der uçuyor. Şeyi öğren anne, oğlunun önceki karılarına ne olmuş, al ağzından?
- HALET : (Gelir) Çarpıttım şimdi durur...
- İNSAF : (Doğal) Şu haptan bir tane de ben alsa mıydım?
- HALET : Getireyim mi?
- İNSAF : Hayır. Susun. Ne görüyorum. İki kadın

- var. Daha önce aynı adamla nikâh geçmiş başlarından. Doğru mu?
- HALET : Doğru.
- İNSAF : Bu evde kötülük görmüşler.
- HALET : Hayır, asla. Onlar kaçtılar. Kötülüğü on-lar ettiler.
- İNSAF : Nasıl oldu, baştan sona bir anlatın baka-yım; onlar mı doğru söylüyor, siz mi?
- HALET : İlki 'kültür dö Frans' ile yetmişmişti. Bir sü-re sonra ev kadınlığı onu sıkımaya başladı. Çalışmak istedi. Makul karşıladi. Bir maga-zinde, sanat, sinema, tiyatro konularında yazıyordu. Zamanla evi ihmal etti. Boheme kaydı. Sonra da bir film aktörüne kaçtı. İkinci-si bir garantisi olsun istedi. Kırmadım. Kartal'da bir arsamız vardı. Üstüne tapula-dım. Bir gün biri geldi. Fabrikatörmüş. Ar-sayı satın almak istedi. Üstüne fabrika kura-cakmış. Bunun konuşulması, satış şartları, pazarlık görüşmesi yemekleri, devir temlik işlemlerinin kutlanması derken, ben farkın-da değilim, işin seyri değişmiş. Sonunda o da fabrikatörle gitti. Hareketli bir hayattan hoşlanmam. Arada bazı sıkıntılı günleri-miz de oldu. Ne de olsa sıkıntılı günleri-duk. Ama onlara karşı asla hoyratça dav-ranmadım.
- İNSAF : Belki oğlun davranmıştır.
- HALET : Ne oğlu. Benim oğlum yok ki. Nerden çıktı bu soru şimdi?
- İNSAF : Peki kimin karısıydı onlar?
- HALET : Benim tabii.
- İNSAF : Yani Halet Rezaki sen misin?
- HALET : Neden öyle garipseyerek soruyorsunuz?
- İNSAF : Ata nal çakıldığını görmüş, kurbağa da ayaklarını uzatmış.
- GÜLSÜN : Anne. (Bayılır)
- HALET : (Şaşkın) Dilsiz konuştu.
- İNSAF : Hayatında hiç bayılmamıştı. Pencereyi aç, su yetiştir. Kızım kızım...
- GÜLSÜN : (Yüzüne serpilerek suyla ayılır) Ne oldu bana?

- HALET : Bu insan gibi konuşuyor.
 İNSAF : Ya ne gibi konuşacaktı?
 HALET : Dilsiz demiştiniz.
 İNSAF : Bütün bunlar senin yüzünden biliyor musun?.. (*Gülsün homurdanarak konuşmamasını ister*) Bak gene dili tutuldu işte.
- HALET : Ben ne yaptım ki Kifaye Hanım?
 İNSAF : İyi misin kızım?
 HALET : Az önceki sözleriniz şakaydı değil mi?
 İNSAF : (*Başını tavana kaldırmıştır*). Sus, gene görünüyorlar.
- HALET : Bu iş ne kadar zamanda olacak, onu öğrenin lütfen.
 İNSAF : (*Gaipile konuşur*) Ya, vah vah.
 HALET : Ne oldu?
 İNSAF : (*Geciktirmeli*) Demek karar değişti. Bu eve (*Durur*)
- HALET : Evet?
 İNSAF : Gelin. (*Durur*)
 HALET : Evet?
 İNSAF : Gelmiyor.
 HALET : (*Yıkılmışçasına*) Neden?
 İNSAF : Çok yaşlı diyor.
 HALET : Bir parça yaşlı olduğum doğru. Ama tedbirimi alıyorum. Başımdaki sargıyı, yüzümdeki kremleri sormuştunuz değil mi? Genç bir kadının yanında ak saçlı bir erkeğin hoş kaçmayacağını biliyorum. Onun için saçlarımı boyuyorum. Tıbbi kimya harikalar yaratıyor. Yüzümü salatalık kremi ile tazeliyorum. Estetik ameliyat düşünmüştüm, gerdirecektim, gerek kalmayacak.
- İNSAF : Boşuna yorulmasın diyor. Bu iş olmayacak.
 HALET : Nasıl kalbimden vuruyor beni. Oysa ben annemden kalan kürekleri, mücevherleri, hatıradır diye ötekilerin kullanmasına izin vermemiştim, saklamıştım. Ona seve seve verecektim. Kraliçeler gibi yaşatacaktım, ona öyle bakacaktım.
- İNSAF : Sonra?
 HALET : Gözümün bebeği gibi sakınacaktım.

- İNSAF : Sonra?
 HALET : Gözümü gözünden ayırmayacaktım.
 İNSAF : Sonra sonra?
 HALET : Bir dediğini iki etmeyecektim. Kuş sütü kuru üzümle besleyip bakacaktım.
 İNSAF : Bildim. Sen bakarken bakarken boynuz takacaktın.
 HALET : O nasıl lakırdı; ne demek efendim bu şimdi?..
 İNSAF : Hep bakacaktın Halet Bey... İnsan soyu bakışaraktan mı çoğalıyor?
 HALET : Çaresi var. Harika ilaçlar yapıyorlar. Pa-dişah macunlarına taş çıkartıyor.
 İNSAF : Yüzümüzü gözümüzü açacaksın. Kararı verdim olmaz.
 HALET : Siz ne karışıyorsunuz? Ne hakkınız var aramıza girmeye?
 İNSAF : Kız benim kızım. (*Homurdayan Gülsün'e*) Sen sus, bu kadarı yeter. (*Halet'e*) Hem de burda. (*Gülsün'e*) Aç yüzünü kız. (*Gülsün yüzünü açar*) İşte Goncagül.
 HALET : Ortada bir gariplik olduğunu ta başından beri anlamıştım. Duygularıma nasıl yenildim. Ne diyeceğimi bilemiyorum. Ben artık... (*Bayılır*)
- GÜLSÜN : (*Korkmuş*) Kız anne.
 İNSAF : Getir şu sürahiyyi.
 HALET : (*Yüzüne su serpilince ayılır, üstüne eğilmiş iki kadın görünce*) Ecinni taifesine yakalandım, koru beni ya Rabbi. (*Yeniden bayılır*)
- İNSAF : Tut bacaklarından yatağına kaldıralım. Tüfeğini duvara dayamış, talime çıkmaya kalkıyor. (*İnsaf ve Gülsün çekilir. Dursun Ali'yi canlandıracak oyuncu girer.*)

KÖŞEYİ DÖNMEK İSTEYEN İŞÇİNİN ŞARKISI

İnşaatta akşam zamanı,
 Ortada alüminyum tencere,
 Gidip gelir ağızlara altı kaşık,

Çıktı geldi iki kişi,
Kılıklarına bakarsan ikisi de işçi,
O tarihte ortalık karışık,
Almışım Hamdül Bey'den işareti,
Alesta duruyorum,
Sordu biri, «Bu yaptığımız dairelerde kim oturcak?»
Kestim attım: «Parayı kim bastırırsa.»
Dedi öbürü: «Var mı size burda hayat?»
Çaktım niyetlerini ossaat,

Dedim: «Mukaddestir bizim için mülkiyet.»
«Bizim için alınterinin yeri başka»
Dedi beri; verdi açığı,
Gittim üstüne, bastırdım hemen,

«Hiç mülkiyet esas olmasa
Elden gitmez mi dinimiz, imanımız,
Oturur bekler mi bizi evde, karılarımız»
Uluorta konuşurur muyum dinsizleri,
Derakap kaldırdım bizimkileri ayağa,
Apar topar dehledik densizleri.

Anlattım sabahına Hamdül Bey'e,
«Aslan evladım» dedi,
«Duymasın arkadaşların,
Yevmiyene zam geldi.»

SAHNE : 3

(Rihtim)

D. ALİ : Ben Dursun Ali rolünü oynuyorum. (*Dursun Ali kimliğinde sürdürür*) Size bir şey söyleyeyim mi; bu dünyada açığız olacaksınız. Kazığı yemeyecek, atacaksın. Hamdül Bey'in yanında çalışıyorum. Hemşehrimdir. Yaman adam vesselam. Üçe mal ettiği daireyi on üçe satıyor. Kazığı yiyen düşünsün, bana ne. İstanbul toprağına ayak bastığında cebinde kâğıt iki buçukluk varmış, öyle diyor. Helal olsun. Biz de mezara kadar işçi kalacak değiliz ya. Kat karşılığı

kolluyorum. Bir tane düşürdüm mü, tamam. Sonrası yürü ya kulum. Böyle bir şeyin ucu göründü. Tutturdumsa bir taşla iki kuş vurdum demektir. Kismetimi bekliyorum şimdi.

(*Dursun Ali volta atar. Elindeki katlanmış gazeteyi gül gibi tutmaktadır. Sıtkı gelir, çevresine bakınır. Dursun Ali ile bakışırlar. Karşılıklı volta atarlar. Dursun Ali sık sık saatine bakar.*)

D. ALİ : (*Voltalanırken*) Faaşşş... Fiişşş... Ça-
aşşş... Fooouşşş... Çüüüşş.
SITKI : (*Şaşkın, Dursun Ali'yi izler*) Bu acayip
ses nedir?
D. ALİ : Dalga kardeşim, dalga.
SITKI : Benimle dalga mı geçiyorsunuz?
D. ALİ : Ben geçmiyorum, dalga geçiyor.
SITKI : (*Karşısındakinin aklından kuşkululu*) Yaa!..
D. ALİ : Burası rihtim değil mi?
SITKI : Rihtim.
D. ALİ : Rihtimde deniz olmaz mı?
SITKI : Olur.
D. ALİ : Denizde dalga?
SITKI : Olur.
D. ALİ : (*İzleyiciyi imleyerek*) Nasıl anlaştıracamız
ha bu millete buranın rihtim olduğunu.
Faş foş çiş'le işte... (*Yürür*) Faaşş, fouşş,
çuşş. (*Durur, Sıtkı'ya*) Birisini mi bekliyor-
sun kardeşim?
SITKI : Evet.
D. ALİ : Ben de. Canım darlanmaya başladı. Saati
geldi, kendisi yok.
SITKI : Gelir herhalde.
(*Karşılıklı voltalaşırlar*)
D. ALİ : Senin buluşma saatin geldi mi?
SITKI : Geçti bile.
D. ALİ : Desene sen de benim gibisin. Kız mıdır
beklediğin?
SITKI : Hayır. Siz kız arkadaşınızı mı bekliyor-
sunuz?

D. ALİ : Biz kızın arkadaşlığından anlamayız. Ben kısmetimi bekliyorum.

SITKI : Ne kısmeti bu?

D. ALİ : O kadarını sorma.

SITKI : Neden soruyorum, biliyor musunuz?

D. ALİ : Neden olursa olsun, sorulmaz, ayıptır.

SITKI : Hayır, şunun için, belki de beklediğin benim.

D. ALİ : Yahu sen erkeksin. Ben kız kısmetimi bekliyorum anlasana.

SITKI : O elinizdeki gül müdür?

D. ALİ : Gazete.

SITKI : Gül olmayacak mıydı?

D. ALİ : Olacaktı ama gittim almaya, yüz lira dediler. Bir güle o kadar para verilir mi kardeşim? Ben de bunu gül niyetine taşıyorum. Sen gazetesine bakma, tutuluşuna bak...*(Birden ayar)* Yahu bana bak: Bunun gül olacağını sen nereden biliyorsun?

SITKI : Biliyorum.

D. ALİ : Yoksa sen... Tüh; ulan işe bak. Ne biçim bir hastaya çattık. Ben seni kız diye bildim de yazdım. Vay anasını, başıma gelen. Goncagül beklerken karşımıza deve diken çıktı.

SITKI : Yanlış düşüncelere kapılmayın. Bir dakika beni dinleyin.

D. ALİ : Ne dinleyeceğim seni. Bu yaptığın ahlaksızlık.

SITKI : Yahu kardeşim.

D. ALİ : Sen benim kardeşim olamazsın.

SITKI : Peki olmayayım kardeşim, ama...

D. ALİ : Gene kardeşim diyorsun. Olamazsın çünkü... *(Oyuna giren İnsaf ve Gülsün'ü görür, susar)* Bak rıhtım şimdi tamamlandı. Allah Allah, babalı iki kadın. *(Sitki gelenleri tanır, şaşırır)* Ooh, babaların üzerine oturduklar... Dua et ha şu kadınlara. Duyarlar, ayıp olur diye gerisini getiremeyeceğim. *(Sitki, İnsaf ve Gülsün'e kaç gözle neden geldiniz gibisine işaretler yapar)* Kaşın gözün telgraf memuru.

SITKI : Anlamadım?

D. ALİ : Suratınla maniple yapıyorsun... Ha şunları tanıyor musun?

SITKI : Yoo. Sinirlenince benim yüzümde tik olur.

D. ALİ : Şimdi sinirlendin mi sen?

SITKI : Tabii. Beni Goncagül sanıyorsun.

D. ALİ : Ya nesen?

SITKI : Vekiliyim.

D. ALİ : Aynı kapıya çıktı iş. Ben erkekten vekili ne yapayım?

SITKI : *(Ötekilere doğru bir bakar)* Kendi gelecekti ama hastalandı, gelemedi. Beni elçi gönderdi.

D. ALİ : Nerden bileyim; nasıl itimat edeyim?

SITKI : *(Gülümsen)* Buyurun, itimat mektubum.

D. ALİ : Bu benim Goncagül'e yazdığım karşılık.

SITKI : Uzatma arkadaş. Niyetin ciddi midir, değil midir, onu öğrenmeye geldim.

D. ALİ : Öyleyse ciddi konuşalım. Adın nedir?

SITKI : Sitki Sütçüoğlu.

D. ALİ : Memleketin neresidir?

SITKI : Afyon.

D. ALİ : Medeni halin nasıldır?

SITKI : Bekârum.

D. ALİ : Ne iş yaparsın?

SITKI : Bir fabrikada çalışıyorum.

İNSAF : Nüfus memuru mu nedir?

GÜLSÜN : Muhtar galiba; ilmühaber dolduruyor.

D. ALİ : *(Sitki'nin işçiliğinden kuşkulmuş)* Yaptığın iş nedir?

SITKI : Muhasebede kâtibim.

İNSAF : Bu savcı.

D. ALİ : Anan var mıdır? *(Sitki başıyla onaylar)* Baban var mıdır?

SITKI : *(Ezgiyle)* «Seni bana methettiler aslı var mıdır?» *(Birden durur)* Ne oluyor yahu; ben sana soracakken sen bana soruyorsun.

D. ALİ : Sıra sana da gelecek. Sen onun akrabası mısın?

SITKI : Hayır.

D. ALİ : Peki nesisin, nasıl vekil oldun onlara?

SITKI : Kiracılarıym.

D. ALİ : Kiraya verilecek yerleri olduğuna göre evleri büyük demek.

SITKI : (*Abartır*) Büyük.

D. ALİ : (*Sevinçli*) Uyyy. Demek büyük. Hangi semttedir?

SITKI : Kocamustafapaşa'da.

D. ALİ : Yanında yöresinde apartman var mı?

SITKI : (*Yalanını sürdürür*) İki yanında da.

D. ALİ : İmar durumu nasıl?

SITKI : Ne gibi?

D. ALİ : Yani o sokaktaki apartmanlar kaçar katlı.

SITKI : Ev caddede sayılır.

İNSAF : (*Konuşulanları duyabilmek için elini kulağına dayamıştır*) Sıtkı Bey neler söylüyor?!

D. ALİ : (*Sevinçten ne yapacağını şaşırmıştır*) Caddede sekiz on kata kadar ruhsat vardır. Seni Allah mı gönderdi bana? Dur bir öpeyim Sütçüoğlu'nun uşağı. (*Öper*) Hızır Aleyhisselam. Dur bir daha öpeyim. (*Öper*) Hızır, Hızır.

GÜLSÜN : Öpmüyor, yalıyor.

SITKI : Bırak bir soluk alayım. Öğüre gelmiş boğa gibi saldıırıyorsun. Ne var ortada bu kadar sevinecek?

D. ALİ : Piyangonun büyük ikramiyesini çıkardın bana. Bir ev ki yerine on katlı apartman dikilebiliyor, bu ne demektir biliyor musun bugünkü günde? Sen o evin ne manaya geldiğini anladın mı şimdi? (*Birden İnsaf'ın dinlediğini fark eder*) Meraklıya bak. (*Yürür, yanına varır, elini kulağından çeker*) Kendine bir kulaklık alsana hanım teyze.

İNSAF : (*Ürkiintüsünü yenmiştir*) Niye, elimle o işi görüyorum.

GÜLSÜN : Onları dinlediğimizi sanıyor.

İNSAF : Elin adamını ne dinleyeceğim.

D. ALİ : Yaa, oturduğun yerde böyle kamete duruyorsun demek.

İNSAF : Maraza mı çıkarmak istiyorsun?

SITKI : (*Sinirli görünerek Dursun Ali'yi kolundan çeker, ötekilerin yanından uzaklaştırır*) Bun-

D. ALİ : lar babalı dememiş miydin? Uzak duralım, nemize gerek.

D. ALİ : Bana bak, bu kız, evvel Allah, sonra senin sayende benimdir. Otuzumu devirdim. Altı senedir İstanbul'da sabah sekiz akşam sekiz malâ sallıyorum. Anam dinim si... (*Ötekilerden ötürü sözünü değiştirir*) ağlıyor. Bana yeşil ışık yandı. Köşeyi döneceğim. (*Sessizlikten sonra, güvenli*) Hadi şimdi sen sor.

SITKI : Ne sorayım?

D. ALİ : Elçi değil misin, sor işte.

SITKI : Sen çok sordun, gerek kalmadı.

D. ALİ : Ha bu lafın biraz kılıçkıldır. Ne bozuluyorsun? Kız alırken malını mülkünü kim düşünmüyor ki? (*Bir an*) Yahu sormadım, nasıl bir şeydir? Güzel midir? Nelerden hoşlanır?

GÜLSÜN : Nihayet aklına gelebildik.

SITKI : Bunu zamanında sordun.

D. ALİ : Kör topal bir şey değildir ya?

SITKI : Bozarı yoktur.

D. ALİ : O da bize yeter. Zaten çirkin güzel adı bir, karanlıkta tadı bir.

İNSAF : Bunun ar perdesi de yırtık.

D. ALİ : (*Birden işkillenmiş*) Peki sen neresinde oturuyorsun o evin?

SITKI : Alt katta müstakil bir odam vardır.

D. ALİ : (*Kuşkusu sürmektedir*) Sen bekârdın değil mi? (*Sıtkı başıyla onaylar*) Niye evlenmedin o kıza?

İNSAF : Dangul dungul ama bak ne güzel soru sordu.

SITKI : Daha evliliği düşünmüyorum.

D. ALİ : (*Defter kalem çıkarır*) Sen şunun adresini yazdır bana bakayım.

SITKI : Olur mu öyle şey...

D. ALİ : Nasıl olacak peki? Hiç görmeden mi evleneceğim onunla? Yerine yurduna, anasına danasına bakmayacak mıyız?

SITKI : Ben gidip konuştuğlarımızı anlatacağım.

- D. ALİ : Uygun bulurlarsa sana mektup yazacaklar.
: Bak sen Ege'densin, ben Karadeniz'den, hemşehri sayılırız... Hemşehrilik hatrını gözet. Öv beni... Görüyorsun boyum posum tamam. Kaşım gözüm, ağızım burnum yerinde. Sağlık dersen turp gibiyim maşallah. Sözü sohbeti dinlenir, sevilir ve sayılır bir adamım. *(İnsaf ve Gülsün dikkatini çeker)* Ha şunlara gıcık oldum. Yürü de konuşalım. *(Sıtkı'nın koluna girer, yürürler)* Benimle birlikte köyden gelenlerin hepsi bir yolunu bulup yükünü tuttu. Bacanakların hepsi bey diye çağırılıyor.
- SITKI : *(Alçak sesle ve şaşkınlıkla)* Evli misin?
D. ALİ : Uyy, ağızımdan kaçtı.
SITKI : Demek doğru.
İNSAF : Ne diyorlar kız?
GÜLSÜN : Duyamıyorum.
İNSAF : Duyduklarımız yeter zaten. Kalk gidelim. *(Çekilirler)*
- D. ALİ : Ne durdun, ne şaşırдың? Hoca ne diyor... Dörde kadar yolumuz var. Bu yaşa kadar bekâr mı yaşayacaktık?
SITKI : Evliysen nasıl olacak.
D. ALİ : Öteki imam nikâhıydır memlekette. Dayımın kızıdır. Çocuk yaşta rızamızı almadan evlendirdiler bizi. Ben sana söylemedim, sen de hiç bilmiyorsun bunları.
- SITKI : Hiç bilmiyorum.
D. ALİ : Tamam. Buna belediye nikâhı kıyacağız tabii. Bu işi başardık da, evin yerine apartmanı diktik mi, dairen hazır.
- SITKI : Daire kiralayacak güç nerde bende...
D. ALİ : Ne kirası? Bu dünyada her şey karşılıklı. Bugün sen benim elimden tut, yarın ben senin. Daire benden sana hediye.
- SITKI : Seninki aydan arsa bağışlamak dedikleri.
D. ALİ : Bana inanmıyor musun? Değiştir o kafayı. Bak, malda mülkte gözü olmayan, maddiyatı düşünmeyen bir insan olduğunu görüyorsun. İyi konuş benim için. Gö-

- SITKI : züne kurban olayım. İşin ardını bırakmam. Tuttuğumu koparırım.
D. ALİ : Son sözlerin bunlar mı?
: Ne son sözü?.. İpe mi gidiyorum. Bunlar başlangıç. Gel, ayıp olmasın. Yüz lira müz lira farz oldu. Şurdan bir gül goncası alayım da, götür takdim et Goncagül'üme... Şöyle nazik nazik, kibar kibar.. *(Dursun Ali ve Sıtkı çekilirler. Refik Mayırsöğlü'nu canlandıracak oyuncu gelir.)*

MUHABBET TELLALININ ŞARKISI

Dar boğazlar devrine yetiştik,
Para karganın ağzında değil, peynir gibi
Aslanın ağzında demir leblebi,
Bizim meslekte hele, metazori,
Tilkiden kurnaz olacaksın.
Birinci zagon demirbaşlarla uğraşmamak,
İkincisi, dünya güzeline araklasan tutulmayacaksın
Bağlı olarak merhamete yer yok yürekte,
Hemen komanço'ya ba'acaksın,
Sermaye hızlı devredecek,
Cirodan kazanacaksın.
İnceliklerine gelince işin,
Her türlü piyasayı izleyeceksin,
İcabında genel kültürün olacak,
Başta, piyazcılığı, kıyakçılığı iyi bileceksin
Çehre züğürdüne
«Ey güzeller sultanı» diyebileceksin,
Petka ister bütün bunlar,
Bizim de döktüğümüz alınteri.
Bizimki de ticaret.
Çapımız küçük de olsa.
Önü sonu pazarlamacıyız işte,
Holdingsimiz, bankamız, bankerliğimiz olmasa da,
Yok birbirimizden farkımız,
İşadamıyız biz de.

SAHNE : 4

(Sokak, otel.)

REFİK

: Bendeniz Refik Mayısöğlu'nu canlandıracağım... (Refik kimliğinde sirdürür) Atadan pastirmacı soyumuz. Ben mesleği değiştir-dim. Yeni mesleğim profesyonel kocalık... Sayısını bilmiyorum evliliklerimin. Hanım-lar kulaklarını tıkasınlar, hovarda beylere şimdi sözüm... Öteki türlü kaçamaklardan çok daha ucuz geliyor böylesi. Hem tadı da tat. Yalnızca balayımı yaşıyorsun, gerisi kesik... Nasıl mı oluyor? Orası meslek sırrı. Şimdi yeni bir evliliğe hazırlanıyorum. Onun için burdayım. Adındaki çekiciliğe bakın: Goncagül. Bal alınacak çiçek. Alt yanı çıkmaz sokak. (Gülsün başı önde girer) Bu galiba. Tarife uygun... (Seslenir) Gonca-gül Hanım. (Gülsün gözünü yerde iki kez baş sallar) Ben Refik Mayısöğlu. Hoş geldiniz hanımefendi... (Gülsün susar) Nasılsınız? (Gülsün iyiyim anlamında baş sallar) Yüzü-nüz öyle kederli durmasın. Gözlerinizi ba-na kaldırın. (Gülsün başını hayır anlamında iki kez yana sallar) Bu kadar sıkılğan olabile-ceğinizi düşünmemiştim. Anneniz hanımef-endi nasıllar? (Gülsün iyi anlamında baş sal-lar) İnsanlar konuşa konuşa denilmiştir. (Elini uzatır) Hoş geldiniz. (Gülsün ağır ağır elini uzatırken birden geri alır, baş sallar, Refik elini geri alır, yeniden uzatır) Hoş geldi-niz. (Gülsün baş sallar) Bu gidişle alabaş olacaksınız... Lütfen elinizi uzatır musı-nız?

GÜLSÜN

: (Elini uzatacak olur) Ay.

REFİK

: Neniz var?

GÜLSÜN

: Ayaklarım, başım. Düşeceğim galiba.

REFİK

: Koluma girin, size destek olayım.

GÜLSÜN

: Hayır, olmaz.

REFİK

: Ben gireyim.

GÜLSÜN

: Hayır, olmaz. Yürüyelim açılırım belki.

(Yürürler)

REFİK

: Şimdi nasıl?

GÜLSÜN

: Daha iyi.

REFİK

: Otelim yakın, oraya geçelim.

GÜLSÜN

: Hayır, olmaz. Şuralarda bir park kanepesi yok mu?

REFİK

: Zaten orda kalıyorum. İzin verin sizi ote-limde gönlümce ağırlayayım.

GÜLSÜN

: Cık (Dil hayırı) olmaz.

REFİK

: Anlamsız kaçmıyor mu şimdi bu?

GÜLSÜN

: Hayır kaçmıyor. Kaldığınız odaya gelebi-leceğimi nasıl düşünebilirsiniz?

REFİK

: Ah, aklınızdan neler geçiyor. Ne odası canım. Lobide herkesle birlikte oturup ko-nuşacağız.

GÜLSÜN

: Hayır, olmaz.

REFİK

: Ne kadar hayırsever bir insansınız.

GÜLSÜN

: Herkesin ortasında nasıl konuşuruz, gö-ren duyan ne der...

REFİK

: Tenha bir köşeyi seçeriz, siz üzölmeyin.

GÜLSÜN

: Kılığım uygun mudur oraya?

REFİK

: Pek tabii. Tam bir hanımefendi gibi, ağır-başlı, alımlı bir giyiminiz var.

GÜLSÜN

: (Tökezler) Yüksek topuğa alışıık değilim. Sizin için giydim.

REFİK

: Yürüyüşünüz çok afili, (düzeltilir) edalı yani.

GÜLSÜN

: Beni şaşurtmayın, düşerim. Bütün dikka-tim ayaklarımda.

REFİK

: İşte geldik. Siz şöyle oturun; arayan ol-muş mu diye resepsiyondan bir sorayım. (Yana yürür, imlemesi üzerine garson gelir, cebinden para çıkarır verir) Al şunu. (Göz kırpar) Ben otelinizde kalıyorum. Adım Refik Mayısöğlu. Durumu idare et.

GARSON

: Anlaşıldı sayın Refik Mayısöğlu.

(Garson çekilir; Refik, Gülsün'ün yanına yürür. Gülsün, çantasını bacaklarının arasına almıştır. Saçını ağızına götürmüştür. Birden davranışını düzeltilir. Saçlarını arkaya atar)

GÜLSÜN

: (Kendi kendine) Ne demişti Ayşen. Bu iş-

REFİK : Nasıl?
 GÜLSÜN : Güzel.
 GARSON : *(Gelir)* Hanımefendi hoş gelmişler. *(Gülsün başıyla havaal selamlar)* Bugün otelimizin en saygıdeğer müşterisine hizmet etmek sırası bende... Refik Bey ne emrederler?
 REFİK : *(Gülsün'e)* Ne içelim?
 GÜLSÜN : *(Şuh)* Su. *(Doğal)* Heyecandan ağzım kurudu zaten.
 REFİK : Ben bir aperatif düşünmüştüm, ama o zaman çay içelim.
 GÜLSÜN : *(Sesini ayarlayamaz, bağıırır gibi)* Su yerine gazoz olsun.
 REFİK : Hanımefendi gazozu yeğliyor. Ben de orta bir kahve rica edeyim.
 GARSON : Başüstüne Refik Bey. *(Uzaklaşır)*
 REFİK : Sigara?
 GÜLSÜN : Hayır içmem. İçine ilaç koyup sonra da şey yapıyorlarmış, şey işte.
 REFİK : Sizin kafanız ne kadar bulanık; benim işim ne kadar zor.
(Refik gülümser. Sıkıntılı bir sessizlikten sonra ikisi aynı anda söze başlarlar)
 GÜLSÜN : Hayatımda ilk defa...
 REFİK : Kimin aklına gelirdi ki... *(İkisi de susar, birbirlerinden beklerler, sonra)* Bir şey söylüyordunuz?
 GÜLSÜN : Sizininki yarım kaldı.
 REFİK : Lütfen devam edin.
 GÜLSÜN : İlk defa bir erkekle böyle, yani şey, başbaşa oturuyorum da...
 REFİK : Bu benim talihim.
 GÜLSÜN : *(Utangaç bir kırkdayışla)* Teşekkür ederim.
 GARSON : *(Gelir)* Gazozunuz hanımefendi. *(Bardaka boşaltmak için davranır)*
 GÜLSÜN : Bardak kirletmeyin, iş olmasın size. Şişeden içmeye alıştım.
 REFİK : Şişe kalsın, kamaş getirin.

GARSON : Başüstüne. *(Kahveyi bırakıp uzaklaşır)*
 GÜLSÜN : Mektubunuzda işinizi yazmamışsınız. Ay, ama bunu sonra soracaktım.
 REFİK : Şimdi sormuş oldunuz işte. Kayseri'de dışçıyım. Almanya'ya bir koltuk ısmarladım. Onu alıp götürmek için burdayım.
 GARSON : *(Gelir)* Kamışınız. *(Refik alır, gazozu sokar, garson uzaklaşır)*
 GÜLSÜN : *(Genzine kaçan gazozdan öksürür)* Affedersiniz... Şey siz yüksek tahsillisiniz. Ben-se... *(Susar)*
 REFİK : Üzerinde durduğunuz şeye bakın.
 GÜLSÜN : Sizce bir önemi yok mu bunun?
 REFİK : Mektepli budalası değiliz.
 GÜLSÜN : İçimi rahatlattınız. *(Sessizlikten sonra)* Şey, biliyor musunuz, biz pek varlıklı da sayılmayız.
 REFİK : Ne önemi var. Soyluluk parayla olmaz.
 GÜLSÜN : Mutluluk da.
 REFİK : Tabii. İstanbul'da doğup büyümüş bir hanımefendinin görgüsü, bilgisi, soyluluğu, benim için en büyük zenginliktir, en büyük mutluluktur.
 GÜLSÜN : Peki şimdi şey olursa, yani öyle olursa. O zaman nasıl olacak?
 REFİK : Ne nasıl olacak?
 GÜLSÜN : Evlenirsek yani. Ben Kayseri'ye mi geleceğim.
 REFİK : İnşallah.
 GÜLSÜN : İşin bu yanı çetrefilli. Annemi bilmezsiniz, beni uzaklara göndermez. Siz ordan biriyle evlenin daha iyi.
 REFİK : Yoo, söyledim ya; görgü soysop burada. Şimdi şu sizdeki inceliği, duruş oturuşu, yediğini, içtiğini, giydiğini yakıştırmayı, bir taşralıda bulabileceğimi mi sanırsınız? *(Gülsün heyecanlanır)* Size yürekten bir yakınlık duyduğum. *(Elini tutmak ister, Gülsün çeker)*
 GÜLSÜN : Yapmayın burda herkesin ortasında...
 REFİK : Herkesten bize ne?

GÜLSÜN : Böyle şeyler dünyada olmaz.
 REFİK : Böyle şeyler öteki dünyada da olmaz ki.
 GÜLSÜN : (*Çapkın, yaramaz gibisine*) Seni, seni, seni...
 REFİK : Umarım ki beni nikâhtan sonra da böyle üzmezsiniz.
 GÜLSÜN : Merak etmeyin, arkadaşlarım çok seksapelli olduğumu söylerler... (*Bir sessizlikten sonra*) Az kalsın unutuyordum. (*Toparlınır, ciddileşir*) Sorularına geçiyorum.
 REFİK : Ne sorusu? Aman ahret sorusu olmasın?
 GÜLSÜN : Değil. Bir, hiç evlendiniz mi?
 REFİK : Hayır.
 GÜLSÜN : Yani dul değilsiniz.
 REFİK : Hiç evlenmedim.
 GÜLSÜN : Yalan söylemezsiniz bana değil mi?
 REFİK : Biz de mantar yoktur... (*Düzeltilir*) Yalan, dolan, ikiyüzlülük, hayatta en nefret ettiğim şeylerdir.
 GÜLSÜN : Neydi? (*Parmaklarıyla sayar*) Bir, hiç evlendiniz mi?
 REFİK : Söyledim ya.
 GÜLSÜN : Biliyorum söylediniz. (*Hatırlanmış gibi*) Ha, iki, aylık kazancınız ne kadar?
 REFİK : Ayda elli altmış kazanırız.
 GÜLSÜN : (*Şaşkın, heyecanlı*) Bin mi?
 REFİK : Herhalde milyon değil.
 GÜLSÜN : (*Parmaklarıyla saymasını sürdürür*) Üç, gece hayatınız var mı?
 REFİK : (*Gülümser*) Röportaj yapıyormuş gibi böyle... Bekâr bir erkek arada bir eğlenir değil mi? Ama evli erkekler aynı şeyi yapmaz. Çünkü onların, mutlu, huzur dolu yuvaları, güzel çocukları, masalarını hazırlayan, gecelerini renklendiren, yataklarını ısıtan eşleri vardır.
 GÜLSÜN : Evliliği ne güzel anlattınız. Gerçekten böyledir, değil mi?
 REFİK : Tabii, bittabii. Yoksa insanlar evlenir miydi?
 GÜLSÜN : Ama bazıları da ayrılıyor.
 REFİK : (*Bir andan sonra*) Beş parmağın beşi bir

mi? Arada birkaç saloz (*düzeltilir*) yani akılsız çıkar.
 GÜLSÜN : Nerde kalmıştık... Dul değil, altmış bin kazanıyor, karısı yatağını ısıtıyor...Şey, gece hayatı yok. Dört, içkiyi sever misiniz?
 REFİK : Söyledim bizde yalan yok. Arada bir içirim.
 GÜLSÜN : İçkiyi sevmiyor. Beş, kumarbaz mısınız?
 REFİK : Nefret ederim.
 GÜLSÜN : Nefret ediyor.
 REFİK : Ediyorum, çünkü yuva yıkar, ocak söndürür. Tek kötü alışkanlığım sigaramdır.
 GÜLSÜN : Bitti.
 REFİK : Benim bir şey sormama gerek yok. Görür görmez benim için bütün sorular karşılıklarını buldu.
 GÜLSÜN : Eğer kararlı iseniz, annemle konuşmanız gerek. Son söz onun.
 REFİK : Onunla tanışmaktan sevinç duyarım. Yalnız şartlarım yıldırım nikâhını gerektiriyor. Bizim koltuk Almanya'dan gelinceye kadar işi bitirmiş olmalıyız. Balayına gelince, burada eviniz varken otele para harcamayalım. Onunla sana güzel bir takı alırsın. Koltuğu burdan gönderdik mi, biz de güneyden, sahilden bir balayı yaparak Kayseri'ye geçeriz. Ne dersiniz?
 GÜLSÜN : Bunları düşünmek için erken değil mi?
 REFİK : Belki erken ama açıklık, dürüstlük ilkeleirim olduğu için düşüncelerimi şimdiden söylüyorum. Annenizi görmeye ne zaman geliyorum?
 GÜLSÜN : Durumunuz uygunsa yarın buyurun. (*Saatine bakar*) Saat ne çabuk geçmiş. Hemen kalkalım, annem merak eder, hem de geç kalır. O da bir başkasına gidecek. (*Düzeltilir*) Yani bir komşuya işte. (*Heyecanla kalkar*)
 REFİK : Bir dakika hesabı ödeyelim. (*Seslenir*) Garson.
 (*Garson gelir; Refik, Gülsün'e gösteriş yapar*)

rak cebinden bir tomar kâğıt para çıkarır. Hesabı fazlasıyla öder. Gülsün'ü bir eliyle yürütürken, öbür eliyle fazla bıraktıklarını alır, cebine atar. Uzaklaşırlar. Refik çekilir.)

SAHNE : 5

(Sokak, ev.)

(Gülsün eve yönelir. İnsaf oyuna girer, evde yerini alır. Gülsün zili çalar.)

GÜLSÜN
İNSAF

: Zırt. Zırt.

: (Hoplayan kalbini bastırır) Geliyorum. (Kapıyı açar) Şakırt. Gıcır... (Gülsün'ü görür) Oh, sen misin? (Kızgın) Zili ne çalıyorsun? Bilmiyor musun her sefer Nasuhi Bey'dir diye yüreğim ağzıma geliyor.

GÜLSÜN
İNSAF
GÜLSÜN
İNSAF
GÜLSÜN
İNSAF
GÜLSÜN

: (Aldırmaz) Off, ne zor işmiş.

: Becerdin ya?

: Becerdim.

: Nasıldı?

: (Hülyalı) Tam bir erkek.

: (Çıtkışır) Tadma mı baktım?..

: (Hülyalı) Anne, beni Kayseri'ye gönderirsin, değil mi?

İNSAF
GÜLSÜN

: O da nereden çıktı?

: Refik Bey, Kayseri'liyim. Hem de dişçi, biliyor musun?

İNSAF

: Oh oh, bizim kız bir görüşte teslim bayrağını çekmiş... Kendi başına mı karar veriyorsun artık?..

GÜLSÜN

: Hayır, karar senin. Yarın el öpmeye gelecek. Sen o Müfit Bey'e gitmesen de olur.

İNSAF

: Hem karar benim, hem Müfit Bey'e gitmeyeymişim. Hah... Adama karşı ayıp. Randevu verdik. Giyinmiş hazırlanmışım üstelik.

(Ayşen sokaktan yürüyerek gelir. Ağzındaki çikleti patlatır.)

AYŞEN

: (İzleyiciye) Bir de şaşkın sormuyorlar mı neden diye?

HANGİ TARLANIN ÜRÜNÜ BUNLAR

Pembe'nin babası yoksul bir köylü: Kâzım.
Mahmut Efendi, itibarlı adam, köyün muhtarı,
Aksıyor tarla tapan işleri,
Ona da bir çift öküz lazım.
Pembe güçlü, bir çift öküze bedel,
Başlığı hesaplı bir çift öküzden,
Muhtar Mahmut Efendi'ye akhevvel.
Bastırıp parayı aldı onsekizlik Pembe'yi oğluna
- Damat daha dokuz yaşındaymış
O da mı keder...

Köyden göçüp gelmişlerdi,
Anası gündeliğe gittiğinden,
Küçüklere o bakıyordu gündüzleri.
Tek göz gecekonduydu evleri,
Altı kardeş, ana baba,
Sekiz can bir odada.
Beş çocuğa bakmaktan yorgun düşse de Halime,
Gözüne uyku girmiyordu geceleri,
O garip seslere uyanıp
Babasını anasının üstünde görelî beri.
Sonunda kurtulmak için yüz göz olduğu bu ardan,
Onaltısında apansız kayboldu ortadan.
- Sanki kardeşleri gelmiyordu arkadan...

Konfeksiyoncu kızlar aranıyor,
On iki, on dört yaş arası.
Dardaydı elleri,
Hacer'i işe koydu babası.
Bulmuştu sermayeyi çoğaltmanın yolunu,
Yıldıray Bey, Cumhuriyet çocuğu.
Ne sigortası vardı ne sendikası,
Boğaz tokluğuna iki sene dayandı
Göçmen kızı Hacer;
Giydi bir gün diktiklerinden birini üstüne,
Baktı aynada kendine,
Kaptı çantasını, gitti gider.
- Yıldıray Bey'in keyfine mi keder?..

Nahide genç yaşta bir yanlışlık yaptı,
Kendi gibi küçük bir memurla evlendi,
İki çocukları oldu daha yirmi ikisindeyken,
Yoktu kocasının da rüşveti, avantajı;
Kaçtı ağızlarının tadı,
Arttı her gün hurgür, dırdır;
Yokluk gönül soğutur.
İş çıkışı, bir akşam vakti Nahide,
Hem rahat hem erken gideyim diye,
Biraz da canı değişiklik istediğinden belki de,
Çıktı kurallarının dışına,
Bindi önünde duran özel otomobile,
O akşam evine iki saat geç vardı.
Çaldı, çaldı, çaldı; kapı duvardı,
- Nahide'den başkasına ne yazardı?..

Bir de şaşkın şaşkın sormuyorlar mı,
Nerden çoğalıyor düşkün kadınlar diye,
Sanki tarlası belli değil,
Düşenler gökten hediye...

AYŞEN : Ayşen rolündeyim oyunda. (*Ayşen kimliğinde sürdürür*) Yaşım yirmi beş. Annem hacı. Dünyalarımız ayrı. Baktım ki bir arada olamayacağız, kendimi evliliğe attım... Hayat bu, herkes bir yol seçmek zorunda. Şimdi ayrılıyorum. İlan verdim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. (*Yürür eve girer, özentili*) Selaam... Ne o, kapınız bacanız açık.

GÜLSÜN

İNSAF

AYŞEN

İNSAF

AYŞEN

GÜLSÜN

AYŞEN

GÜLSÜN

AYŞEN

: Ben yeni girdim de.

: (*Yarım ağız*) Hoş geldin.

: Bu ne sıcak karşılama.

: Kocalarından alışmış boynuna sarılmamızı bekliyor.

: Ne o kız, böyle iki dirhem bir çekirdek nerden geliyorsun?

: İsteyenlerden birini görmeye gitmiştim.

: Nasıldı?

: (*Annesini kollar*) Bilmem ki.

: Sen de birlikteydin galiba, nasıl?

İNSAF

AYŞEN

GÜLSÜN

İNSAF

AYŞEN

İNSAF

AYŞEN

İNSAF

AYŞEN

İNSAF

AYŞEN

İNSAF

AYŞEN

İNSAF

AYŞEN

GÜLSÜN

AYŞEN

: Hayır, ben şimdi başkasına gidiyorum.
: Elini çabuk tut kızım. Bak ben dördüncüden de boşanıyorum.

: Aaaa!

: Aaaa!

: Gazeteden geliyorum, yenisini için mektuplarımı aldım.

: Ayşe kızım bu yaptığın...

: (*Keser*) İnsaf Hanım Teyze, adım hâlâ yanlış söylüyorsun. Sonuna "n" ekledim, Ayşen oldu.

: Hani bu kocan için varlıklı diyordun, iyi diyordun?

: Görgü olmayınca varlık nedir ki... Bilek gücüyle çevirmiş Seyrantepe toprağını, parsellemiş satmış. Bir kısmına da yapmış dükkânları, konduları, kiraya vermiş. Kendini adam sanıyor Allah'ın ayısı. Ben Seyrantepe toprağı mıyım? Alnımda kapatma yazıyor mu?

: Ne yapıyor, evin nevalesinden mi kesiyor?

: Demek bir şey anlatamadık sana. Ev için her şey var.

: Daha zorun ne?

: Bana gelince yok. Komşular toplanıp konken monken eğlenip oyalanıyorlar. Boş insan sıkılır değil mi ya. Ben de imrendim, özendim. Hayır, kukumav kuşu gibi oturup akşama onu bekleyeceğim. Kadın süslenir değil mi? Kuaföre, kozmetiğe de para yok.

: Koz mekik elbise cinsi mi?

: Televizyon reklamlarını seyretmiyor musun sen?

: Allık mallık, süs, boya.

: Hangi erkek, cebinden bin lira aldı diye karısını döver. Cebinde para taşımıyor artık. Bozukluk bile. Sordum, ağırlık yapıyor, dedi hanzo. Senin anlayacağın ip koptu. Soğuduk birbirimizden.

İNSAF : Vah boğazından kesip Hac'a giden Kifa-
 ye'ciğim vah... Ne diyor annen bu işe?
 AYŞEN : Ona sorsan her boşanmamda dünyanın
 sonu geliyor.
 İNSAF : (*Bozuk*) Dünyanın sonu bir türlü gelmez
 ya, koca delisi...Seninki nikâhlı orospuluk.
 AYŞEN : Ben ne yapsam göze batar zaten. Fakirin
 şansını dillennek dandüdük edilmek. Zengin
 takımının krdığı cevizleri kimsenin gördü-
 ğü yok. Onlar zemzemle yıkanmış sanki.
 İNSAF : Ne diyeyim sana kızım. Daha birinin
 nikâhundayken öbürünü arıyorsun.
 AYŞEN : Kendimi sağlam kazığa bağlıyorum.
 (*Gülsün'e*) Ver bakayım mektuplarını. Ba-
 zı manyaklar içlerini gıcıklayan her ilana
 yazarlar. Onlar için boşa vakit harcamaya-
 yım... (*İnsafa*) Bu manto yeni mi? Ne za-
 man yaptırdın?
 İNSAF : Ne yenisi, yirmi senelik. Artık eski san-
 dıkları karıştırıyoruz.
 AYŞEN : Boş ver. Modaya uygun... Ben görüşme-
 ye gideceğinin yerinde olsun sana talip çı-
 kardım.
 İNSAF : Deli deli konuşup ağzımı bozdurma...
 Senin mektupların kaç tane?
 AYŞEN : İşim yok da sayacak mıydım?
 GÜLSÜN : Parasını sayarak ödemedin mi?
 AYŞEN : Ne parası? Ordaki adamla ahbab olduk
 biz artık.
 GÜLSÜN : Her işin kolayını buluyorsun vallahi.
 AYŞEN : Bu o, vay alçak vay, vay namussuz vay.
 Şansa bak, ilk mektupta karşıma çıktı.
 GÜLSÜN : Ne oldu kız?
 AYŞEN : Suçüstü yaptım... İlk kocam.
 GÜLSÜN : (*Ayşen'in elindeki mektuba bakar*) Aa, Re-
 fik Bey, olamaz.
 AYŞEN : Kenan, bu yazı onun.
 GÜLSÜN : (*Kondurmaz*) Yazı yazıya benzer.
 AYŞEN : Benzediği için tanıdım zaten.
 GÜLSÜN : O, dürüst, soylu bir insan, bir tanusan...
 AYŞEN : Sen tanıdın mı?

GÜLSÜN : (*Başıyla onaylar*) Üstelik hiç evlenmemiş.
 AYŞEN : Eyvah, kız yoksa?
 İNSAF : Ne yoksası?
 AYŞEN : Şipinişi becerir o... Başına bir iş gelmiş
 olmasın.
 İNSAF : Ortalığı velveleye verme. Hemen nasıl
 emin olabiliyorsun? Bakalım gerçekten o
 mudur?
 AYŞEN : Sözleri aynı. Beni Nevşehirli bir iş adamı
 kılığına bürünerek kandırmıştı. İsviç-
 re'den uzman bekliyordu. Göreme'de ye-
 raltı oteli yapacağını söylemişti. Bunla-
 rın yalan olabileceğini düşünemedim bile.
 GÜLSÜN : Bu Kayserili ve dışı.
 AYŞEN : Hayır canım, fişçi... Uzunca boylu, yakı-
 şıklı, otuz beşlerinde biri değil mi?
 GÜLSÜN : Evet. Kumral. Sesi de çok etkileyici.
 AYŞEN : İlk kocam olabilir diyeyim, gene de açık
 kapı kalsın. Biliyorsunuz yıldırım
 nikâhıyla evlendiğimiz için ev açamamış-
 tık... Sen bize bir iki dakika izin versene
 İnsaf Teyzeciğim.
 İNSAF : (*Anlamamış*) Ne yapayım?
 AYŞEN : Dışarı çık ne olur? Biz ikili konuşalım bir
 dakika.
 İNSAF : Benden gizlin nedir ki?
 AYŞEN : Bir dakika ne olur? (*İnsaf uzaklaşır*) Beni
 iyi dinle. Annenin hatırı için açık kapı bı-
 raktım. Bunları onun yanında söyleye-
 mezdim. Balayımız kaç gün sürdü biliyor
 musun? On gün. On birinci günün saba-
 hında o yoktu. Motel odasında, yanımda
 başka bir erkek yatıyordu.
 GÜLSÜN : Anlamadım.
 AYŞEN : Anlasan şaşardım zaten. Seyahate çıktık.
 On gün gezdik, yedik, içtik ve yattık. Hiç-
 bir şeyin farkında değildim. Eğleniyor-
 duk, mutluydum. Ama sonra, içkili bir ge-
 cenin sabahında birdenbire gerçekle yüz
 yüze geldim. Yanımda yatanı tanıyıyor-
 dum. Bağırcağ oldum. Tabancasını şaka-

ğıma dayadı. Keyiflenirken sesin böyle çıkmıyordu dedi, paranı ödeyerek girdim bu yatağa dedi. Satılmıştım.

GÜLSÜN : Olamaz.
AYŞEN : Oldu... Güneyin batakaneleri hakkında bir şeyler duydun mu hiç?

GÜLSÜN : Duymadım.
AYŞEN : Batakane ne demektir bilirsin ama. Sen bana sor nasıl kurtulduğumu.

GÜLSÜN : Refik Bey bu söylediğin insan olamaz.
AYŞEN : İnan bana, o böyle bir şey yapmaz.
AYŞEN : Sen erkek milletinin ne mal olduğunu daha bilmiyorsun kızım.

GÜLSÜN : Hiç öyle biri olsaydı, eve çağırır mıydım onu? Aptal mıyım ben?
AYŞEN : Buraya mı gelecek?
GÜLSÜN : Evet, annemle konuşacak yarın.
AYŞEN : Sonunda yakaladım seni işte.
GÜLSÜN : Yanılıyorsun inan.
AYŞEN : Seninki aşk, benimki intikam. Yarın her şey anlaşılacak.

İNSAF : *(Gelir)* Uzun ettiniz. Her neyse ben de bileyim bakalım.
AYŞEN : Annem hata etmiş, size bu aklı vermekle. Nerden bilsin ki kızın her konuştuğu mektup sahibine âşık olacak.

GÜLSÜN : Kimseye âşık değilim.
AYŞEN : Mektupların çok. Hepsine burda bakamam. Götüreyim, yarın gelirken getiririm... Çaa. *(Çekilir)*

İNSAF : Ne konuştunuz kız?
GÜLSÜN : Hiç.
İNSAF : Bana bak. Bu kızın gidişini beğenmiyorum. Sana yanlış akıllar vermiş olmasın, dikkatli ol. Buluşma zamanı geldi. Ben Müfit Bey'e gidiyorum. İçim de bir pırpırlı ki... *(İzleyiciye)* On dakika sonra, Sultanahmet'te Alman Çeşmesi'nin orda buluşalım mı?

1. BÖLÜMÜN SONU

II. BÖLÜM

(Müfit Mürted'i canlandıracak oyuncu girer.)

İKİ ŞAHİT DÖRT İMZA

Nikâh dediğin nedir
İki şahit dört imza
Zoru işin sonrası.
Yürekten bağlanarak
İki ayrı kişiliği
Tek tek de var olarak
Eritmek bir potada

Nikâh böyle anlamlı
Evlilik böyle güzel
Tabii becerebilene
Kim bilir belki çıkar.

Yoksa ne halleder ki
Bir törenle dört imza
Hepsi geride kalan.

Aslolan
Soldurmadan gülleri
Bir ömürlük alevi
Diri tutmak gönülde
Omuz omza yaşarken.

Nikâh böyle anlamlı
Evlilik böyle güzel
Bittabii yürütebilene
Olur a belki çıkar.

SAHNE : 6

(Sultanahmet.)

MÜFİT

: Müfit Mürted'in taklidini getiriyorum huzurunuzda. (Müfit kimliğinde sürdürür) Doğru mu ettim yanlış mı, daha karar verebilmiş değilim. Annem hayatta olsaydı, ah. O yol gösterirdi bana. Nerden geçti elime o gazete?.. Şimdi hem pişmanım yazdığımı, hem de seviniyorum. (Güvenli) Aslında iyi ki yazmışım. Ömrümü tek başıma mı geçirecektim? (Güvensiz) Yaşı başına göre biraz küçük... Kendini topla Müfit. Nelerini gördün sen. Önüne binlerce insan geldi. Onları düşün de halinden utan (Saatine bakar). Erken mi geldim, yoksa saatim mi yanlış? Nikâh defterine imza atarken eller neden titrer şimdi anlıyorum. (Müfit şemsiyesine dayanarak bekler, İnsaf gelir, çepresine bakınır)

İNSAF

: Müfit Bey daha ortalıkta yok. Şurda biri mi var? Yok, o heykel. Eskiden yoktu. Yeni dikilmiş herhalde. Dolanayım bakayım, belki çeşmenin arkasındadır. (Müfit'in önünden geçerken) Büyüklerimizden biri ama kim? (Uzaklaşır, Müfit yürür, karşı köşeye geçer. İnsaf döner gelir, bakınır) Heykel yer değiştirmiş. (Müfit şemsiyesini öteki koluna aktarır) Ay, heykel hortladı. (Korku içinde dikkatle bakar) Hayır hayır, bu basbayağı insan... Yoksa o mu? O galiba. (Buldukları yerde birbirlerini kollayarak, kendi kendilerine konuşurlar)

MÜFİT

İNSAF

MÜFİT

İNSAF

MÜFİT

: O ise daha genç olmalıydı.
: Daha genç biri olmayacak mıydı?
: Bu da pek yaşlı sayılmaz ki...
: Pek yaşlı değil canım, olgun bir erkek.
: Heyecandan doğru dürüst göremiyorum ama endamı güzel.

İNSAF

: Boyu posu yerinde, artist gibi de giymiş.

MÜFİT

: Görünüşü, bakışı, duruşu diri; güzel bir kadın, ah, ahh.

İNSAF

: Görünüşü, bakışı, duruşu diri. Tam bir erkek, ah, ahh. Ah rahmetli Ruhi Bey, ah.

MÜFİT

: Topla kendini Müfit, ayıp.

İNSAF

: Kendine gel İnsaf, ayıp.

MÜFİT

: Ya başkasıysa?

İNSAF

: (İstekli) Başkası olsa daha mı iyi olurdu?.. (Utangaç) Sen çıldırmışsın İnsaf. İçindeki şeytan ayaklandı.

MÜFİT

: Heyecandan yüreğim ağzıma gelecek.

İNSAF

: Nedir bu içimdeki pırpırlanma. Kırkını aşmışken ne oluyor sana İnsaf?

MÜFİT

: Müfit, Müfit, hiç bu kadar tutuk olmamıştın.

İNSAF

: İnsaf, kızı evlendireyim derken sen mi tutuluyorsun?

MÜFİT

: Yoksa avlanmaya çıkmış bir sokak kadını mı?

İNSAF

: Yoksa avlanmaya çıkmış bir sokak zamparası mı?

MÜFİT

: Sabrım kalmadı artık. (Seslenir) Goncagül Hanım.

İNSAF

: (Izleyiciye) Becerebilsem de, bir orospu rolü oynasam, niyeti ne güzel anlaşılırdı şimdi. Susayım bakayım ne yapacak?

MÜFİT

: Eğer Goncagül Hanım değilseniz, değilim deyin lütfen.

İNSAF

: Hem Goncagül'üm, hem değilim.

MÜFİT

: (Titrer) Zelzeleye tutulmuş gibiyim.

İNSAF

: (Titrer) Biri dut gibi silkeliyor beni.

MÜFİT

: Sağır mı yoksa? Aman Allahım, (İnsaf'a) Sağırınsanız sağırım deyin lütfen.

(Bir an) Şaşkın Müfit; sağırsa seni nasıl duyacak da karşılık verecek. Ama değilse cevap vermeliydi. Az önce bir şeyler söyledi, sesini duydum. Bu, o değil, değil. (İnsaf öksürür) Anlamli bir öksürük. (İnsaf yeniden öksürür) O galiba... Öksü-

rükle karşılık vereyim. (Aynı ezgiyle öksürür. İnsaf karşılık verir. Karşılıklı öksürerek birbirlerine yaklaşırlar, yan yana gelip dururlar.) Goncagül rumuzlu hanıme-fendiyle mi teşerrüf ediyorum?

İNSAF
MÜFİT
İNSAF

: Hayır, annesiyle.

: Nasıl olur, beni şaşırtmayın.

: Kusura bakmayın. İsteyenleri çok, bazı-larıyla konuşmaya böyle ben gidiyorum.

MÜFİT
İNSAF
MÜFİT

: Yazık, annesi oluşunuza üzüldüm.

: Beğenmedin mi, bir eksliğimiz mi var?

: Hayır beğendim efendim, çok beğen-dim. Şey, yani, herhalde ben Goncagül için eş adayı olmamalıyım.

İNSAF
MÜFİT

: Neden şimdi bu?

: Şeyden efendim. Sizi görür görmez şey oldu. Sonra da annesi olduğunuzu öğre-nince. Doğrusu içimde karışık duygular çarpışıyor. Demek istiyorum ki zaten te-reddütlerim vardı. Madem ki taliplileri çok, benim aradan çekilmem uygun olur.

İNSAF

: Ama mektuplaşıldı. Burda buluşma ka-rarı verildi. Ve ben onca yolu sizin için tepip geldim. Sormazlar mı adama, al-mayacaksın satmayacaksın pazarda işin ne? Kaba mı konuştum yoksa?

MÜFİT

: Size karşı mahcubum. Bir anlık yanılğı işte. Goncagül rumuzunu okuyunca yazmak için dayanılmaz bir arzu duy-dum. Kendimi tutamadım. Şimdi sizi görünce anlıyorum ki ben ona göre yaş-lıyım.

İNSAF

: Bizim için yaş o kadar önemli değil. Ye-ter ki (Durur) şey olsun, herhalde şeysin sen.

MÜFİT
İNSAF
MÜFİT
İNSAF

: Ne?

: Yani gücün kuvvetin şey işte.

: Şey nedir anlayamadım?

: Şey şeydir işte efendim, nasıl anlata-yım. (Utangaç bir güliümseme ile elini ağzı-na götürür)

MÜFİT

: (Utangaç) Ha şimdi anladım. Şey. (Şem-siyesini bir an öne doğru tutarak omuzuna alır) Evet şeyim, ama onunla bitmez ki.

Başka şeyler de var.

İNSAF
MÜFİT

: Ne gibi?

: Sağlığım. Ülserliyim. Ayıptır söylemesi bir de basur.

İNSAF

: Allah beterinden saklasın. Herkeste benzeri şeyler var. Benim merakım baş-ka. Bu yaşa kadar neden evlenmedin?

MÜFİT

: Annem titiz bir kadındı. Kimseyi beğen-ip yakıştıramadı bana.

İNSAF

: Bu işte fazla titizlik iyi değildir. Çok se-çen seçintiye kalır. Sonra memurum de-mişsin, ne memuru olduğunu belirtme-mişsin.

MÜFİT

: Nikâh memuruyum.

İNSAF

: (Şaşırmış) Bildiğimiz nikâh memuru?

MÜFİT

: Evet, insanları evlendiriyorum.

İNSAF

: Hayvanlar evlenmiyor zaten. Allahın işine bak, kendin bekârsın, başkalarını evlendiriyorsun. Nasıl oldu bu?

MÜFİT

: Aslında önceleri çalışmıyordum. Boş durmayayım diye belediyeye girdim. Uzun zaman Fen İşlerinde evrak kayıt memurluğu yaptım. Bir gün rahmetli annem elimden tutarak o zamanki baş-kana çıkardı beni. Kendini tanıttı. Dedi ki, ben Cumhuriyet Ankara'sının en gözde öğretmenlerinden biri idim. Öğ-luma kişiliğine uygun, kendini göstere-bileceği bir iş verin, dedi. Başkan da be-ni nikâh memuru yaptı.

İNSAF

: Bu papyonu onun için mi takıyorsun?
: Alışkanlık, çocukluğumdan beri taka-rım. Annem, giyim insan ruhunun ayna-sıdır, derdi.

İNSAF

: Gülsün'ü, kızımın adı Gülsün'dür, onu bir nikâh memurunun isteyeceği kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi.

MÜFİT

: Bakın, durumum sizi de şaşırtıyor işte.

İNSAF

: (Öfkeli) Kaçamak yol arama. Mektubu

yazarken bir karar vermemiş miydin sen?

MÜFİT : Mektup yazmaya karar vermiştim.
İNSAF : Mektubun içinde evlenme kararın yok muydu?

MÜFİT : O karar değil, düşünceydi.
İNSAF : Mektubunu bu düşünceyle yazmamış mıydın? Kalkıp buraya da gelmişsin değil mi Müfit Bey?

MÜFİT : Geleyim mi gelmeyeyim mi diye tereddütler içinde yürüdüm. Sonunda tereddüt içinde baktım ki gelmişim.
İNSAF : Sonra tereddüt içinde beni gördün.
MÜFİT : Evet.
İNSAF : Konuşayım mı konuşmayayım mı diye tereddüt ettin?

MÜFİT : Evet, aynen böyle oldu.
İNSAF : Sonra tereddüt içinde konuştun.
MÜFİT : Bu da doğru.
İNSAF : Ondan sonra da birdenbire evlenme isteğinde tereddüde düştün!..

MÜFİT : Evet efendim.
İNSAF : Bak Müfit Bey. Anladım sen aşırı bir müteredditsin. Ama ben kararlıyım. Eskiden memur kızı ve memur karısı olarak her şeye titizlenirdim. Hayat silkeledi beni. Şimdi senin gibi güle konsa incinir cevahir kuşu değilim... Nezaketi bıraktım. Adam gibi adam niyetine konuşuyorum seninle. Kimin kimsen var mı?

MÜFİT : Yakınlarımla hepsi rahmetli.
İNSAF : Nur içinde yatsınlar... Kızımı bir görmek ister misin? Kesin konuş, evet ya da hayır.

MÜFİT : *(Duraksar)* Evet de...
İNSAF : *(Keser)* De'sini at, evet. Yarın bize gelebilir misin?

MÜFİT : Gelebilirim de...
İNSAF : De'sini attık geliyorsun.
MÜFİT : Ne yapacağım sizde?
İNSAF : Kızımın evlilik oynayacağını.

MÜFİT : Siz benimle alay ediyorsunuz. Bu çok garip bir durum efendim. Görücüye mi çıkacağım yani?

İNSAF : Hep kızlar çıkacak değil ya.
MÜFİT : Ya beğenmezse beni? Onurum ne olur sonra? Annem derdi ki, insan her şeyden önce onuru için yaşamalı.

İNSAF : Görücüye çıkıp da beğenilmeyen kızların onuru yok mu?

MÜFİT : Yanlış karar verdiğimi itiraf ediyorum. Özür diliyor, insafınıza sığınıyorum İnsaf Hanım.

İNSAF : Özür mözür anlamam.
MÜFİT : Hem ben bir ev kuramam iki kişiyi geçindiremem.

İNSAF : Bizim ev ne güne duruyor. Hazırda bir ev varken ev kurmayı düşünme hiç... Hadi bakayım *(Koluna girer)*. Yarın bize geleceksin. Bu bir tanışma, ne var tereddüt edecek? Papyon takıyorsun, okumuş bir insansın. *(Ayağı Müfit'in şemsiyesine çarpar)* Bu güzel havada neden şemsiye taşıyorsun?

MÜFİT : Annem derdi ki, yağmurdan korkan şemsiyesini yanında taşımalı.

İNSAF : *(Onurlandırmak için)* Annen çok bilgili bir insanmış.

MÜFİT : Söyledim ya öğretmeni.
(Yürüyerek uzaklaşırlar, Müfit çekilir, İnsaf döner gelir. Gülsüm ve Ayşen girer. Topluca şarkı söylerler.)

YUVAYI KİM YAPAR
ya da

NE TUFEYLİ NE KÖLE

Yemek bulaşık,
Çamaşır, temizlik,
Çocuklar bir ayrı dert,
Kör şafaktan gece yarısına,

Koştur dur evin içinde,
İğne ipliğe döndüm,
Can mı dayanır buna,
Bari bir güler yüz görsek akşama

- Dayanamayacağım artık yeter.

- Sabır kızım, dayan dayan
Dişi kuştur yuvayı yapan.

- Kumara veriyor paraları,
Çoluk çocuk evde perişan.

- Sabır kızım, dayan dayan
Dişi kuştur yuvayı yapan.

- Her gece körkütük sarhoş,
İçkisi dost bizler düşman.

- Sabır kızım, dayan dayan
Dişi kuştur yuvayı yapan.

- Her gün dayak bir kaç fasıl,
Ele güne olduk rezil.

- Sabır kızım, dayan dayan
Dişi kuştur yuvayı yapan.

- Ev açtı metresine,
Orda iki geceden biri.

- Sabır kızım, dayan dayan
Dişi kuştur yuvayı yapan.

Sabır kızım, dayan dayan
Dişi kuştur yuvayı yapan.

İNSAF

: *(İzleyiciye)* Diye diye, dişi kuşun yuvasını yapmışlar. *(Başını hayır anlamında sallar, parmaklarıyla göstererek)* İki kuştur yuvayı yapan...

(Ayšın çekilir)

SAHNE : 7

(Ev, sokak)

(Gülsün evde, İnsaf yeni girmekte, Sıtkı odasında raki içmektedir.)

İNSAF
GÜLSÜN
İNSAF

: Bu yaşta bana fazla eziyet bunlar.

: *(Meraklı)* Nasıl biri?

: Erkek işte; yarın buraya gelecek görürsün.

GÜLSÜN
İNSAF
GÜLSÜN

: Eve mi çağırdın onu da?

: Başka türlü nasıl tanışacaktınız?

: Başka bir güne çağırıydın bari. Yarın Refik Bey gelecekti.

İNSAF
GÜLSÜN
MÜFİT

: İki de buyursun, ne olacak.

: Ya karşılaşarlarsa.

: *(Gelir, zile basar)* Zırrrt zırrt.

GÜLSÜN
İNSAF
GÜLSÜN
İNSAF

: Yüreğim ağzımda.

: Geldi galiba.

: Yarın oldu mu?

GÜLSÜN

: Olmuş, görmüyor musun? Hadi koş

Sıtkı'ya seslen, erkek gözüyle bakmın.

: Onda erkek gözü mü var?.. *(Seslenir)*

Sıtkı Bey, çabuk gelin. Sıtkı Bey.

SITKI
GÜLSÜN

: Duydum.

: Sıtkı Bey müşteri geldi, ay aman görücü diyecektim işte.

SITKI
MÜFİT
İNSAF

: *(Ağzını siler)* Geliyorum.

: *(Zili çalar)* Zırrt zırrrt.

: *(İçeriye toparlamıştır, Gülsün'e)* Sen içeri geç.

SITKI
İNSAF
GÜLSÜN
MÜFİT

: *(Gelir)* Geldim.

: Niye öyle ateş basmış gibi yüzünüz?

: *(Sıtkı'nın ağzını koklar)* İçmişsiniz.

: Yanlış yere mi geldim acaba? *(Zili çalar)*

Zırrt zırrt.

İNSAF
MÜFİT
İNSAF

: *(Kapıyı açar)* Gacırr gacırrt. Hoş geldiniz

Müfit Bey.

: Efendim, rahatsız ettim, özür dilerim.

: O nasıl söz. İçeri buyursanıza. Niye orda duruyorsunuz?

MÜFİT

: Girmek kararında değilim.

İNSAF : Girmemek kararında mısınız?
MÜFİT : Hayır, öyle bir kararım da yok.
İNSAF : Gene müteredditsin yani.
MÜFİT : Değilim. Şeyi söylemek için geldim.
Çok düşündüm...
İNSAF : Buyurun düşündüklerinizi içerde rahat rahat söyleyin.
MÜFİT : Kapıdan söylenecek iki söz için, girip iki saat rahatsız etme, derdi annem.
İNSAF : (Müfit'i zorla içeri çeker) Şemsiyen gene elinde. (Serbest bırakır) Ha şöyle, aferin; güzellikle iş gördün bak.
MÜFİT : (Çekişme sırasında çıkan ceketinin kolunu imleyerek) Giyebilir miyim?
İNSAF : Bizde zor yok. Keyfin nasıl isterse. İster giy, ister çıkar.
(Müfit ceketini, papyonunu düzeltir, Gülsün, anahtar deliğinden onu gözlemektedir.)
GÜLSÜN : Anne insan bunu hiç eve çağırır mı? Ne tip adam.
İNSAF : (Tanıtırır) Kiracımız Sitki Bey.
MÜFİT : Müşerref oldum.
SITKI : O şeref bize ait.
İNSAF : Buyurun, buyurun oturun.
MÜFİT : Ama ben kapıdan döneceğim diye çiçek bile almadım. Böyle kupkuru gelmem ayıp oluyor.
İNSAF : Gelmiş olmanız yeter efendim; çiçeğe ne gerek var? Buyurun.
MÜFİT : Otursam mı?
SITKI : Arazide değilsin.
MÜFİT : Konuşacaklarım gerçekten iki kelime, onun için (Boğazını temizler) Gelirken biraz rüzgâr çarptı, üşüttüm.
SITKI : Rüzgâr üşütmüşlüğü bir şey değil. Allah başka türlüsünden korusun.
(İnsaf yana geçer, Gülsün'e)
İNSAF : Gir de hoş geldin de.
GÜLSÜN : Ne zorla aldın oturttun?
İNSAF : Hem kel hem fodul; hadi gir.
(İnsaf, Gülsün'le birlikte döner. Müfit ayağa kalkar, Gülsün'le el sıkışırlar.)

GÜLSÜN : Hoş gittiniz efendim.
İNSAF : (Müfit'in yüzünden şaşkınlığını alır)
Utangaç olduğunu söylemiştim ya size. Erkeklerin yanında eli ayağına dolanır.
SITKI : Bu sefer de dili dolandı.
MÜFİT : (Gülsün'e) Nasılsınız hanımefendi?
GÜLSÜN : İyiyim... herhalde.
MÜFİT : Sizi rahatsız etmek niyetinde değilim.
GÜLSÜN : (İnsaf'a) Rahatsız olmadık ki.
MÜFİT : İzin verin... Ancak annenizin ısrarlı tutumu yüzünden, gelemeyeceğimi haber vermek için gelmek zorunda kaldım.
İNSAF : Ne demek şimdi bu yani?
SITKI : Demek istiyorlar ki gelmemek için geldim.
MÜFİT : Benim de mi dilim dolanıyor yoksa?
İNSAF : (Acımasızca kıkırdayan Gülsün'e kaş, göz imlemesinden sonra) Şimdiden söyleyeyim. Bugün için taliplilerden birine daha söz vermişiz. Karşılaşırsanız şaşırmayın.
MÜFİT : İzin verin ben gideyim. Ayak bağı olmayayım. Annem derdi ki, gittiğin yoldan başkaları da geçiyorsa kenardan yürü.
İNSAF : Tutturmuşsun bir annem derdi ki Müfit Bey, bir kere de babam derdi ki desene.
MÜFİT : Babam yok ki benim.
İNSAF : (Soğuk bir sessizlikten sonra) Yani şey misin, şey gibi misin?
SITKI : (Sessizlikten sonra) Hazreti İsa gibi mi dünyaya geldin?..
MÜFİT : Bir babam var mutlaka ama ben bilmiyorum, tanımıyorum.
GÜLSÜN : Neden, olur mu öyle şey?
SITKI : Heyecandan oluyor işte.
MÜFİT : Olmuş Gülsün Hanım. Annemle babam gençliklerinde Ankara'nın en sevilen öğretmenlerindenmiş. Annem çok güzel bir kadındı. O zaman Cumhuriyet yeni. Babamı meslekte gelişmesi için birkaç yıllığına yurt dışına göndermişler. Evimize Ankara'nın ileri gelenleri uğrardı sık sık. Daha sonraları, annem yalnızken de gel

diler gittiler. Çocukluk günlerimden hatırlarım. Ben doğduğumda babam yurt dışındaydı. Her nedense dışarda kaldı, dönmedi bir daha. Uyruk değiştirdi sonradan da. Annem konusunu açtırmaz, açılacak olsa, kızarır, kızardı. Babamdan sonra bir daha da evlenmedi. (*Sessizlik. Sıtkı anlamlıca boğazını temizler*)
 İNSAF : Seni de evlendirememiş.
 MÜFİT : Çok istedi ama ömrü yetmedi, ne yap-sın.
 SITKI : (*Boğazını temizler*) Nedense gıcık yaptı. Bir su içip geleyim. (*Sessizlik. Sıtkı odasına geçer*)
 GÜLSÜN : Çok üzüldüm babasız büyümenize.
 İNSAF : Yüreği çok yufkadır, çok insaniyetledir kızım.
 MÜFİT : (*Gülsün'e*) Çok memnun oldum efendim.
 GÜLSÜN : Ben üzüldüm diyorum, siz memnun oluyorsunuz?..
 MÜFİT : Yanlış anladınız efendim.
 GÜLSÜN : Neyi yanlış anlamışım. Siz anlattınız ya şimdi babasız büyüdüğünüzü.
 MÜFİT : Ben gösterdiğiniz iyi duygulara mem-nun oldum dedim.
 SITKI : (*Odasında rakı içer*) Oh be, dünya varmış. (*Dursun Ali girer, kapının zilini çalar*)
 D. ALİ : Zırr.
 İNSAF : Bu da kim şimdi? Yüreğim ağzımda.
 GÜLSÜN : Ben içeri geçeyim mi?
 İNSAF : Bak kimdir?
 MÜFİT : Ben açayım isterseniz?
 İNSAF : Annen sana misafir kapı açmaz demedi mi?
 GÜLSÜN : (*Kapıyı açar*) Kimi aramıştınız?
 D. ALİ : (*Kafasını içeri uzatır*) Ben Sıtkı Bey'i arı-yordum.
 GÜLSÜN : Sıtkı Bey'in kapısı yan tarafta.
 D. ALİ : Tıklatım yok. Halbuysa eve geldiğini gördüm. Belki bu yandadır, dedim.
 GÜLSÜN : Aşağı indi şimdi.
 İNSAF : Uzun konuştun Gülsün, kimdir?

GÜLSÜN : Şey anne, o şey.
 İNSAF : Şey dediğin adam gibi sesi var.
 GÜLSÜN : Adam zaten.
 D. ALİ : (*İnsaf'a karşılık vermek bahanesiyle içeri girer*) Benim. Kiracınız Sıtkı Bey'le görüş-şecektim.
 İNSAF : (*Alaylı*) Buluşma yeri burayı mı ver-diydi sana?
 D. ALİ : (*Aldırmazlıkla*) Sakıncası yoksa burda da olabilir. (*Gülsün'e*) Goncagül Hanım-la mı müşerrefim.
 GÜLSÜN : Evet, hayır; ben Gülsün.
 D. ALİ : Memnun oldum. (*Ortaya*) Selamüna-leyküm. (*Karşılık alamaz, bozuk*) Allahın selamını verdik.
 İNSAF : Allahın selameti üstüne olsun.
 D. ALİ : Dur hanım anne, hemen kapıyı göster-me bana.
 İNSAF : Tanınmadığın yerde nasıl karşılanacak-tın ki?
 D. ALİ : Ben sizi giyaben tanıyorum.
 İNSAF : Gaipten olmasın.
 D. ALİ : Adım Dursun Ali, inşaat kalfasıyım.
 İNSAF : İnşaat kalfası mı, akıl hastası mı?
 GÜLSÜN : Anne bu rıhtım ustası. Usta vardı ya rıhtımda hani.
 İNSAF : O usta mıdır bu?
 D. ALİ : Terfi ettim, kalfa oldum.
 İNSAF : Sıtkı'yı çağır da alsın.
 D. ALİ : (*Aldırmaz*) Tanışalım. (*El uzatır*)
 MÜFİT : (*Dursun Ali'nin uzattığı elini sıkır*) Nikâh Memuru Müfit.
 D. ALİ : (*Bir an duraksar*) Nikâh hazırlığı mı var burda yoksa? (*Oturur*)
 GÜLSÜN : (*Sıtkı'nın odasında*) Sıtkı Bey... (*Rakı şi-şesini görünce şaşırır*) Önünüze şişeyi almış içiyorsunuz? Hani hiç içmezsiniz. İçmemiştiniz?
 SITKI : Onlar dili geçmiş, mişli geçmiş... İçiyorum, şimdiki zaman. Artık içeceğim, gelececek zaman.
 GÜLSÜN : Neyse neyse. Sarhoş olmayın da... O

rihtımdaki usta geldi çat kapı. Gelin alın onu.

SITKI : Derhal geliyorum.

D. ALİ : Evi içerden de gördük, ölçtük biçtik, iyi oldu.

SITKI : *(Yukarıya gelir)* Dursun Ali usta gelmiş dediler, inanamadım. Yahu burayı nasıl buldun?

D. ALİ : *(Kalkar, Sıtkı'ya sokulur)* Senin izini sürerek. *(Koluna girer)* Sen çıkarırsın. Ağzın mis gibi kokuyor... Hani ev büyüktü, caddedeydi?

SITKI : Sokağın başında işte.

D. ALİ : Sen beni biraz kandırdın. Kız tarafı olduğun için yüksek attın. Olur öyle. Ama biz ne sözleşmiştik? Benim için iyi konuşacaktın değil mi? Ayıp ettin. Yazmadılar bana.

SITKI : Talipli peşinde koşuşturmadan yazmaya zamanları mı kaldı?

D. ALİ : Yabancı gibi karşılandık. Ağrıma gitti.

İNSAF : *(Sıtkı'ya Dursun Ali'yi çıkarmasını imleyerek)* Burda fısıldaşmayın; ayıp oluyor. Senin için gelmiş. Al götür.

D. ALİ : Aslında işim onunla değil. *(Refik Mayısöğlü elinde buketle gelir, zil çalar)*

REFİK : Zırr.

İNSAF : *(Ürkmüş)* Ay. Ne var şu zilde her çalışta yüreğimi ağzıma getiriyor. Ne olduğunu bilmezmişim gibi... Nasuhi Bey, aklımı rahat bırak bari. *(Gülsün'e)* Kızım sen içeri geç. *(Gülsün geçer, İnsaf kapıyı açar)*

REFİK : *(Girer, kalabalığı görünce şaşırır)* Acaba yanlış mı geldim?

İNSAF : Refik Mayısöğlü mu?

REFİK : Bendenizim efendim. Valide hanımefendiyle mi teşerrüf ediyorum?

İNSAF : *(Hoşlanmış)* Evet, benim.

GÜLSÜN : *(Anahtar deliğinden bakmaktadır)* Tam

bir beyefendi işte.

İNSAF : *(Çiçeği alır)* Zahmetler etmişsiniz.

GÜLSÜN : Gördün mü olan işi, vazomuz yok.

REFİK : Randevumuz bugün içindi değil mi? Burası biraz kalabalıkçana da.

İNSAF : Ya, öyle oldu.

D. ALİ : Hoş geldin Mayısöğlü. *(El sıkır)*

REFİK : *(Ortaya)* Merhabalar efendim. *(İnsaf'ın elini alır)* Öpeyim efendim.

İNSAF : Sağ ol evladım.

REFİK : Böyle ailece candan bir karşılama beklemiyordum.

D. ALİ : Ben zuhuratım.

REFİK : Anlayamadım efendim.

İNSAF : Deli saçması ne anlayacaksın. Sıtkı Bey'i görmeye gelmiş de.

MÜFİT : Misafirlikte kalkma zamanını bilmeli derdi annem.

İNSAF : Gene mi annen Müfit Bey? Konuşmamız nasıldı?

REFİK : *(Kibar)* Galiba sizlerin elini sıkmadım değil mi?

SITKI : *(El sıkışırken)* Sıtkı. Hoş geldiniz.

İNSAF : Sıtkı Bey kiracımızdır.

MÜFİT : *(El sıkışırken)* Müfit Mürted.

D. ALİ : *(Refik'in yönelişi üzerine)* Biz sıkıştık.

İNSAF : Müfit Bey nikâh memurudur. Mahalleden dostumuzdur. Şöyle bir uğramış, öyle değil mi?

MÜFİT : *(Bozmamak için)* Öyle, evet. Hava da ne ağır bugün. İnsanı bunaltıyor.

D. ALİ : *(Papyonuna değdirerek)* Boğazımı ha o kelebek sıkmasın.

İNSAF : Pencere açayım istersen?

MÜFİT : Yoo, iyice üşütürüm sonra.

HALET : *(Sıkıntılı bir sessizlik. Halet girer. Elinde bir buket vardır. Adres aramaktadır. Sokak adlarını okur.)*

HALET : Kösem Sultan Sokağı, Genç Osman Sokağı... Deli İbrahim Yokuşu... Dördüncü Murat Çıkmazı. Mahalle değil Devlet Ti-

- yatrosu repertuarı... Büyük Reşit Paşa Caddesi... Hadım Hüsrev, (*Düzeltir*) Hadım Hüsrev Paşa Sokağı... Yedi Sekiz Hasan Paşa Yokuşu... Kuyucu Murat Paşa Çıkmazı. Yanlış söylemişim, mahalle değil, mufassal Osmanlı tarihi... Topal Rüstem Paşa Sokağı. Tamam; şimdi numero on ikiyi bulacağız... İşte burası. (*Zili çalar*) Zırr zırr zırr.
- İNSAF : Bir yıllık zırladı kapı bugün. Yüreğime inecek. Bu da kim şimdi? (*Kapıya gider, açar*) Şıkırt şukurt.
- HALET : Akşamlar hayrolsun efendim.
- İNSAF : Çiçeği yüzünden çek de kim olduğunu anlayayım. (*Halet çiçeği indirir*) Aa! Sizin ne işiniz var burda?
- HALET : Biz insana böyle sürpriz yaparız işte.
- İNSAF : (*Şaşkın ve öfkeli*) Adresimizi nasıl buldunuz?
- HALET : Kömür karnenizi o hengamede bizde düşürmüştünüz. Kömür işleri zor malum. Karne çıkartmak derdine düşmeyezsiniz diye devlethaneyi arayıp buldum.
- D. ALİ : Bir durum mu var?
- SITKI : Kapıdan uzanmış bir burun var.
- HALET : Konuklarınız varmış. Rahatsız etmeye-yim. Buyurun. (*Karneyi, ardından buketi verir*) Bu da sizin efendim. Ben sonra uygun bir zamanda gelirim.
- İNSAF : Bir daha niye geleceksiniz?
- HALET : Görüşmek istediğim bir husus vardı da.
- İNSAF : Gelmişken söyle işte.
- HALET : (*Bir adım girer*) Böyle kapı ağzında... (*Ötekilerden yana sakınrılı*) Şey, biraz özel bir konu.
- İNSAF : Beyler yabancı değil. Refik Bey, Müfit Bey, Sıtkı Bey de kiracım.
- D. ALİ : Gir beybaba gir, korkma. Yabancı yok.
- SITKI : Adem babadan herkes akraba burda.
- HALET : İki dakika ayaklarımı dinlendireyim hadi. (*Oturur*)

GÜLSÜN

: (*Anahtar deliğinden bakar*) Aman Allahım, tenesir kargası da geldi. İşler arap saçına döndü şimdi.

HALET

: (*İnsafa*) Efendim madem ki yabancı yok, açık konuşacağım. Düşündüm taşındım, karar değiştirdim. Siz ailece sadakatli insanlarsınız.

SITKI

: Girizgâh iyi.

HALET

: Ne buyurdunuz?

SITKI

: Doğru diyorum, bulunmaz insanlardır.

HALET

: Evet, (*İnsafa*) Esasen, ilk kararım yanlıştı. O olaydan sonra doktorum da bana kesin olarak sakın bir hayat yaşamalısın dedi. Heyecan yasak, yorgunluk yasak, iyi bir bakıma ihtiyacın var, bu öyle hizmetçiyle olacak iş değil, dedi. Ben de düşündüm ki (*Bir an susar*)... Madem ki beyefendiler yabancı değiller, bu görüşme artık resmîyet kazansın.

İNSAF

: Sözü nereye getireceksin?

HALET

: Şeye, şeye... Desti izdivacınıza talibim efendim.

GÜLSÜN

: (*İçerden*) Ayıkla pirincin taşını şimdi.

D. ALİ

: Beybaba azraille oynuyor.

İNSAF

: (*Yanlış mı duydum gibisine başını silke-ler*) Ne dedin?

HALET

: Benimle evlenir misiniz?

İNSAF

: Aaaa!.. Aaa. Aaaaa!.. Uluorta konuşulacak söz mü bu?..

HALET

: Beyefendiler yabancı değil demiştiniz.

İNSAF

: Kızmasam utancımın yerin dibine gireceğim. Sen aklını mı kaçırdın? Önce kızıma, tutturamayınca şimdi bana, öyle mi?

D. ALİ

: Ha bu ihtiyar Goncağül'e de mi yeşillendi?

HALET

: Öncesinden pişmanım.

İNSAF

: Evimden kimseyi kovmadım bugüne kadar. Kendiliğinden çık. (*Öfke gösterir*) Bbuuv... Hhhhh.

REFİK

: Sakin olun valide hanımefendi.

MÜFIT : Hanımefendiyi sinirlendirmeyin lütfen.
HALET : Bunda kızacak ne var? İkimizin de menfaatine, hayırlı bir iş.

D. ALİ : Pazar açık değil babalık anlasana.
GÜLSÜN : (*Telaşla girer*) Anne korkutmayın, gene sarası tutar.

MÜFIT : Sarası da mı var?
HALET : (*Kuşkulu bakışlarla geriler*) Herkes gerçeklere gözünü kapamış burda. (*Kapıda*) Bunlar çılğın Halet. (*İçerdekilere bakarak bir an duraksar, gülerken uzaklaşırken*) Çılğın bunlar.

GÜLSÜN : Hoş geldiniz Refik Bey. Bir terslik oldu, özür dileriz.

REFİK : Kederlenmeyin Gülsün Hanım, geçer.
İNSAF : Hata mı ettik yoksa Gülsün?.. Yani ayıp oldu demek istiyorum, adamı kovduk.

SITKI : Sabahleyin okumuştun ya takvimde. Kestane karası fırtınası. Yaprak dökümü başladı.

D. ALİ : İhtiyar kendine hastabakıcı arıyor; evlilik işe kılıf.
(*Sitki sınırlı bir gülme tutturur*)

İNSAF : Ağlanacak halimize gülüyorsun.
SITKI : İlahi Dursun Ali Usta. Demek evlilik kılıf ha!..

İNSAF : Al ustayı odanda konuşun; bu curcuna bitsin. Elimde kaldı, al şu çiçekleri vazoya koy Gülsün. (*Kaş gözle vazo olmadığına imleyen Gülsün'e*) Sürahi... (*Refik'e doğru zoraki gülümseyerek*) İlahi... (*Gülsün çekilir*)

SITKI : (*Çekip götürürken*) Gel, sen benim odamda biraz istirahat et, Dursun Ali Usta.

D. ALİ : İstirahat zamanı mıdır şimdi? Ev elden gidiyor mu ne?

SITKI : Ev yok ki zaten.
D. ALİ : (*İnanmamış*) Ne dersin?
SITKI : Ev yok.
D. ALİ : Gazetede yazılan yalan mıydı?

SITKI : (*Odasından*) Ana kız burada kiracılar.
D. ALİ : Ula!.. Şiştin mi Dursun Ali su kabağı gibi... İlk seferinde erkek erkeğe konuştuk. Böyle olduğunu evveliyatından söyleyecektin bana... Çiğnetmeyecektin gururumuzu... Bu ne iştir?

SITKI : Herkesin hesabı başka. Herkes bir şeyler saklıyor. Sen de evlisin unutmama.

D. ALİ : (*Onur kurtarma çabasında*) Bana bak, sen beni mal mülk peşinde bir züğürt sanma ha. Esenler'de iki arsam var. Her biri milyon eder... Acıdım ha bu kana yaklılara. Erkeklik bende kalsın.
(*Yürür, yukarı çıkar*)

SITKI : Gidiyor musun? (*Peşinden gider*)
D. ALİ : Durup da ne yapalım...
İNSAF : Sizin davanız bitmedi mi?
SITKI : Bitti, Dursun Ali Usta gidiyor.
D. ALİ : Bizim davamız sizin davanızdı. Bir iyilik edeyim size diye gelmişim. Evinizin yerine inşaat teklif edecektim. Meğer kiracı imiş...
SITKI : (*Dursun Ali'yi uyarmak için öksürür, keser*) Vakitsiz gelmiş.
İNSAF : (*Müfit'e zoraki gülümser*) Biz halimizden memnunuz.

D. ALİ : Aksaatamız olmadı diye biz adamı unutmayız ha. Bir sıkıntınız olursa Sitki ağabeyimle haber salın bana. Allaha emanet olun.

İNSAF : Güle güle evladım, sağ ol.
D. ALİ : (*El sikar*) Hayırlı olsun Mayısoğlu. Eyvallah Müfit Bey biraderim. (*Çekilir*)

İNSAF : Bu ne akıllı gitti böyle.
SITKI : Onun derdi ev-lenmekti. Olmayınca ne yapsın. (*Odasına geçer, içer*)

İNSAF : Nihayet ferahladık. Evimiz biraz küçük ama bugüne kadar idare ettik. Bir ara apartman katına geçeyim diye düşündüm, ama Gülsün gidici. O hayırlısıyla evlendikten sonra, burası bana yeter de artar.

REFİK : Satıp yeni bir yer alabilirsiniz.
 İNSAF : Nasıl desem, bu evde hatıralarım var. Sadakatsizlik rahmetliye.
 REFİK : Burayı olduğu gibi muhafaza ederiz efendim. Neyse bunlar hep zamanla olacak işler. Şimdi ne dikkatimi çekti biliyor musunuz? Rahmetliye sadakatsizlik dediniz. Siz kadınlar vefalısınız. Ya biz erkekler? Biz benciliz. Ben mesela, biricik kızınızı koparıp uzaklara götürmek niyetindeyim.
 İNSAF : Eh, nasipse götürürsün. Anne olarak uzak yakın demem, kızımın mutluluğundan başka bir şey düşünemem. Eğer onu mutlu edeceksen senin de başımın üstünde yerin var.
 (Sıkı gelir, içkili olduğu belirginleşmektedir)
 REFİK : Güngörmüş bir İstanbul hanımefendiyle konuşmak insana nasıl huzur veriyor.
 SITKI : (Müfit'e) Bu ev huzurlu bir evdir efendim.
 MÜFİT : Ya, evet öyle...
 SITKI : Demek siz insanları evlendiriyorsunuz? Çok güzel. Yani evlenmek efendim. Tabii bu arada mesleğiniz de.
 REFİK : Siz bekâr mısınız?
 SITKI : (Anlamlı) Şimdilik; sıramı bekliyorum.
 REFİK : Müfit Bey'le önceden tanışmıyor muydunuz?
 SITKI : Vesile olmamıştı. Kendileriyle ilk defa tanışıyorum.
 MÜFİT : (Refik'e) Nikâhınızı kıymak umarım bana nasip olur?
 SITKI : Siz varken başkası olmaz zaten.
 REFİK : (Kaçamaklı) Özür dilerim. Kısmet olursa yıldırım nikâhı düşünüyorum. Başka bir memur ayarladım. Daha önceden bilseydim.
 SITKI : Bir özür de ondan dilersiniz Müfit Bey kıyar, değil mi efendim? O da mı mesele?

MÜFİT : Yok, madem ki konuşulmuş, artık geç.. İsmi ne efendim?
 REFİK : İsmi... (Unutmuş gibi) dilimin ucunda.
 MÜFİT : Fatih Evlendirme'den değil mi? Burası Fatih'e bağlıdır çünkü.
 REFİK : Tabii ordan.
 MÜFİT : Nasıl biri?
 REFİK : Ortaca boylu, ortaca yaşlı, esmer de denilebilir, kumral da; zayıfla şişman arası.
 SITKI : Bu tarife ben bile girerim.
 MÜFİT : Cihat Bey'dir.
 REFİK : Evet, galiba Cihat Bey.
 MÜFİT : Yok Cihat Bey olamaz, o bayağı sarışındır.
 REFİK : Belki de sarışındı. Akşam alacasında konuştuk.
 İNSAF : Neyse efendim o olmuş, o olmuş ne fark eder?
 REFİK : Doğru ya, ne fark eder ki...
 (Ayşen çikletini patlatarak gelir. Zil çalar)
 AYŞEN : Zır zır.
 İNSAF : (Elini kalbinin üstüne bastırır) İnşallah korktuğum değildir... Bir dakika rahatlık vermez iler bize.
 MÜFİT : Ben ayak sürttüm galiba.
 İNSAF : Bugün bize bir trafik polisi lazımdı. (Kapıyı açar) Gacırt... (Ayşen'i tanımaz) Kimi aramıştınız efendim... Az kalsın tanımıyordum kız.
 AYŞEN : Emanetlerinizi getireceğimi söylemiştim ya... (Müfit'e) Hoş geldiniz beyefendi. (Arkasında kalan Refik'i görmemiştir, İnsaf'a) Bir yanlışlık var ama bende mi bilemiyorum.
 İNSAF : Misafirlerimiz çift. (Refik'i gösterir)
 AYŞEN : (Refik'e) Ah, affedersiniz. (İnsaf'a) Yanlışlık yok. (Refik'e) Siz, siz de hoş geldiniz.
 REFİK : Hoş bulduk.
 AYŞEN : Nasılsınız Sıkı Bey?
 SITKI : İyi görünmüyor muyum?
 AYŞEN : Nerde Gülsün?

İNSAF : İçerde.
AYŞEN : (*Ortaya*) Affedersiniz. (*Yana geçer*)
REFİK : (*Ağız arar*) Hanımefendi akrabamız mı?
İNSAF : Bir ahababımın kızı. Gülsün'ün eski arkadaşındır.
(*Gülsün'le Ayşen içerde anahtar deliğinden bakarlar*)
AYŞEN : O ezil, kızım. Ben malımı bilmez miyim?
GÜLSÜN : Tam birine ısınmaya başlamuştum ki...
AYŞEN : Al şu mektuplarını. (*Çantasından bir şişe çıkarır, içer*)
GÜLSÜN : Nedir o?
AYŞEN : Cesaret ilacı.
GÜLSÜN : Üzerinde kanyak yazıyor... İçki değil mi bu?
AYŞEN : Böyle zamanlarda iyi gelir. Al sen de iç.
GÜLSÜN : Korkarım.
AYŞEN : İki yudumla bir şey olmaz.
GÜLSÜN : Sitki Bey de içeriyor bu akşam.
AYŞEN : Hani içmezdi o?
GÜLSÜN : İki de bir odasına geçip bardağımı dikliyor.
AYŞEN : Bak bu iyiye işaret. Hadi çek bir fırt.
Hadii.
GÜLSÜN : (*Alır içer, zor yutkunur, kızırır*) Zehir gibi.
AYŞEN : İyi ilaçlar acı olur. Al devam et. Dibinde az bir şey kaldı zaten.
GÜLSÜN : Ne yapmayı düşünüyorsun.
AYŞEN : İlk göz ağrımı özledim. Sevişeceğiz canım... (*İçeri geçer, oturur*) Böyle hayırlı bir günde ben de üstüme düşeni yapayım. Gülsün çok candan bir arkadaşım. Köşede değerinden hiç kaybetmeden durmuş bir pırlantadır vallahi. Değerini usta sarraflar takdir edebilir ancak. Heyecanlanınca çok konuşurum. Kusura bakmayın.
İNSAF : Şimdi gençler moda zaten. Büyükle-re söz bırakmıyorlar. (*Müfit'e*) Öyle de-

MÜFIT : (*Düzeltilir*) Müfit, İnsaf Hanım. (*Ayşen'e*) Ben konuşkan insanları severim. Hele değişik şeyler söylüyorlarsa dinlerim de...
SITKI : (*Hıçkırır*) Affedersiniz.
AYŞEN : (*Refik'e*) Benim gözüm sizi bir yerden ısıyor beyefendi?
REFİK : Bana da sesiniz yabancı gelmiyor. Herhalde Kayseri'de bulunmadınız?
AYŞEN : Yolum o taraflara düşecekti bir kere, yolculuk yarım kaldı. Burdan olamaz mı?
REFİK : Sanmam. Çok nadir gelirim, birkaç günlüğüne. Yine dönerim.
SITKI : (*Hıçkırır*) Çok affedersiniz.
AYŞEN : Benim de sesinize kulağım aşına; mutlaka karşılaştık biz.
REFİK : (*Pirelenmeye başlamış*) Ben hatırlamıyorum. Nerden olabilir ki.
AYŞEN : Ben de bunu düşünüyorum zaten. Gene öyle birkaç günlüğüne mi geldiniz?
REFİK : Evet, bir dişi koltuğu alıp döneceğim.
AYŞEN : Bu arada ilanı gördünüz ve yazdınız. Ne ilginç bir rastlantı değil mi? Söylesen kimse inanmaz.
İNSAF : Kismetse dünyanın bir ucundan gelir olur.
SITKI : (*Hıçkırır*) Çok çok affedersiniz.
İNSAF : Az su iç, Sitki Bey, hıçkırığa iyidir.
SITKI : İçelim. Çivi çiviye sökermiş. (*Odasına çekilir.*)
AYŞEN : Kayseri'yle Nevşehir birbirine yakın değil mi?
REFİK : Komşuyuz.
AYŞEN : Orada yer altında bir otel yapılacaktı, yapıldı mı?
REFİK : (*Kaygısı artmış*) Var, turistler için, Göreme'de.
AYŞEN : İşte onu benim eski bir arkadaşım yaptırdıydı? Adı neydi?
REFİK : (*Kaçış yolu aramaktadır, saatine bakar*)

- Ah, nasıl yaptım bunu; ne dalgınlık.
- İNSAF : Ne oldu evladım?
REFİK : *(Olmadığını bile bile)* Telefonunuz var değil mi?
- İNSAF : Yok.
REFİK : Ne kötü. Bir telefon edip gelebilir miyim?
- AYŞEN : Gitmeyin ne olur, sözümü tamamlayayım. Ben sizi çıkaracağım.
- İNSAF : Bırak işini görsün gelsin adam.
AYŞEN : İşini görürse gelir mi bilmem ki. Hem benim de işim var, ben de gideceğim.
- REFİK : Lütfen birkaç dakika izin verin, saniyenin önemi var. Hayat memat meselesi.
- AYŞEN : Kabalık bu ama. Bir bayanın sözü böyle kesilir mi? Neymiş hayat memat meselesi?
- İNSAF : Ne yapıyorsun Ayşe, adamcağız... *(Refik'e)* Biraz delidoludur siz...
- REFİK : Ertelemeyi unuttuğum bir iş randevum var. Ayrıca size burda hesap vermek zorunda mıyım?
- AYŞEN : *(Aldırmazlıkla)* İsviçre'den uzman bekliyordu. Hatırladım, adı Kenan'dı.
- MÜFİT : İyi ki hatırladınız, sıkıntıdan bana fenalık geliyordu.
- REFİK : *(Gitmek için davranır)* Siz beni saçma sözlerle oyahıyorsunuz. Galiba sarhoşsunuz da.
- AYŞEN : *(Kapıyı tutar)* Kaçmak yok, Kenan Bey.
İNSAF : Kız ayıp değil mi?
REFİK : Kenan kim? Ne demek bu şimdi?
AYŞEN : *(Çantasından bıçak çıkarır)* Tongaya bastın demek godoş. Ellerini havaya kaldır. Gebertirim.
- MÜFİT : Bütün bunların anlamı ne? Ben nerediyim?
- REFİK : Allahım, ne niyetle geldim neyle karşılaştım.
- AYŞEN : *(Peruğunu atar, takma kirpiklerini çıkarır)* Tanıdın mı şimdi on günlük karını; bira-

- kıp kaçtığın karını.
REFİK : Beni birine benzetiyorsunuz.
AYŞEN : İnkâr yiğidin kalesi değil mi?
REFİK : Sizi ömrümde ilk defa görüyorum. Daha önce evlenmiş de değilim. *(Ayşen uzaktan bıçağı saplar gibi hamle yapar, Refik geri kaçar, canı yanmış gibi bağırır)* Aahh... İmdat.
İNSAF : Aman!
MÜFİT : Yapmayın rica ederim. Ben heyecanlanınca bayılırım. *(Gülsün ve Sitki iki yandan bağırıtıya gelirler)*
GÜLSÜN : *(İçkili, çok doğal)* Anne cinayet mi işleniyor?
SİTKİ : Burda film kopmuş.
AYŞEN : *(Naralanır gibi)* Geri basın hepiniz. *(Refik'e)* Hadi konuş.
REFİK : *(İnsafa)* Ben günahsız bir insanım İnsaf Hanım.
AYŞEN : Palavrayı kes, doğruyorum yoksa.
SİTKİ : *(Elindeki domatesi uzatır)* Elin değmişken şu domatesi de doğrasana...
MÜFİT : Bıçağı geri alın, kan dökmeden konuşun.
AYŞEN : Kan bir şey mi, can alacağım can.
İNSAF : Rüya olsun bu Tanrım.
GÜLSÜN : Azrail gelmiş anne, ne rüyası...
SİTKİ : Baksanıza asri Kanlı Nigâr.
REFİK : *(Ayşen'in uzaktan bıçak dürtüsüne, canı yanmışçasına)* Aahh.
İNSAF : Kız sen delirdin mi? Öldürecek misin adamı?
AYŞEN : Namusumu temizleyeceğim.
İNSAF : Öldürmeden yapsana bu işi.
AYŞEN : Başka yolu mu var?
İNSAF : Tabii. Alsın seni, yeniden evlenin olsun bitsin.
MÜFİT : Söz veriyorum; nikâhınızı da ben kıyaçağım.
İNSAF : Beni dinle. Bile bile kendi elini kana bulama.

AYŞEN : (İçten) Başka bir eli nerden bulayım. Emrinde kiralık katilleri hazır baba mı sandın beni. İş başa düştü... (Bıçağı Refik'e saplamak üzere hamle yaparken) Yaşamak istiyorsan konuş ulan.

REFİK : (Canı yannışcasına) Aahh. (Parmacağının ucundaki boyayla, karnundaki bir yeri kırmızıya boyar, gösterir) Kan çıkıyor işte. (Bıçağındaki damlayı gösterir) Bıçağından kan damlıyor bak.

GÜLSÜN : Bugün temizledim ortalığı, aman yere damlamasın.

AYŞEN : Alçak olduğunu itiraf et.

REFİK : (Sakin) Ben bir alçağım.

AYŞEN : (Rahatlamış) Ha şöyle... Şimdi rahat rahat devam et.

REFİK : (İyice oynayarak) Gençliğinin, güzelliğinin hatırı için bağışla beni.

AYŞEN : Hâlâ mı güzellik palavrası ulan. (Bıçakla hamle yapar)

REFİK : Ahh.

GÜLSÜN : Hani sevgi yüce bir duyguydu; beni neden aldattın.

SITKI : Bıçak altındaki kurbanı ahret sorusu.

AYŞEN : Söyle ulan, benim gibi kaç kişiyle evlendin? Kaç kişinin canını yaktın?.. Ne susuyorsun, osuruğun mu düğümlendi?

İNSAF : Terbiyeli konuş kız, aile arasındasın.

REFİK : Saymadım, bilmiyorum. (Ayşe'nin bıçak hamlesi hazırlığına karşılık) On iki.

MÜFİT : (Şaşkın, bağırır) Düzine, düzine.

İNSAF : Allahım biz ne işlere bulaşmışız.

MÜFİT : (Şaşkınlığı sürmektedir) Peki bunların işlemi, nikâhı nasıl oluyor?

AYŞEN : Cevap?

REFİK : Birimiz nikâh memuru oluyor, bir arkadaşımız da şahitlik yapıyordu.

İNSAF : Nikâh dairesi kurmuşlar.

MÜFİT : Mesleğimiz adına kara bir leke.

AYŞEN : Sonra kız ne oluyordu, onu söyle, işin can damarı o?

REFİK : Bu işten para kazanıyorduk.

AYŞEN : Nasıl?

REFİK : Satıyorduk.

MÜFİT : Aman Allahım, bu şey, kadın satıcısı.

SITKI : Pezevenk mi demek istemiştiniz?

MÜFİT : Ağzımıza sağlık.

AYŞEN : Irz düşmanı.

REFİK : Kendine acı, mahvetme kendini.

AYŞEN : Olacağım kadar oldum.

REFİK : Bizi bu hale getiren kader utansın.

AYŞEN : Kes ulan nağmeyi.

MÜFİT : Ben fena oluyorum galiba.

İNSAF : Tut kendini bir de seninle uğraşmayalım.

AYŞEN : Yaylan, polise teslim edeceğim seni.

REFİK : (Birdenbire rahatlar) Tabii, gidelim.

SITKI : Kaçar maçar, çağırılım polis gelsin.

AYŞEN : Santim oynatmam, (Bıçağı gösterir) pusulası burda.

MÜFİT : Biz de gelelim, belki yardımımız olur.

AYŞEN : Sen otur cibibeyciğim. (Ortaya) Keyfini ze bakın. (İnleyerek Refik'i önüne alır) Yürü bakalım. (İkisi çekilirler).

İNSAF : (Arkasından seslenir) Yazık erkek kılığına, boyuna posuna.

GÜLSÜN : Karactersiz yalancı ne olacak.

İNSAF : Verilmiş sadakan varmış İnsaf. Tövbe, ben bir daha böyle işlere kalkışır mıyım?

MÜFİT : On üçüncüde yakayı ele verdi. Uğursuz rakkam derler ya, doğru.

SITKI : İyi ki on üç uğursuz, yoksa yakalanmazdı.

İNSAF : Sen iyisin ya Müfit Bey, bir şeyin yok ya?

MÜFİT : İstanbul yedi tepe üstüne kurulmuştur bilirsiniz. Otobüslerdeki isimlere bir bakın şimdi. Kuştepe, Fikirtepe, Gültepe, Seyirtepe, Çeliktepe, Piyangotepe... Yeditepe oldu yetmiş tepe... Taşra İstanbul'a taşındı. Elbette olacak bunlar.

İNSAF : Sen ne güzel konuşmuşsun böyle. Ne tatlı, ne akıllı şeyler söyledin.

MÜFİT : İnsan kendi cinsine karşı bu derece nasıl insanlıktan çıkabilir. Aklım almıyor.

Hayvanlaşmak bu. Affedersiniz kaba konuştum değil mi?

İNSAF : Konuş Müfit Bey. Erkeksin, küfret, benim de içim rahatlasın.

MÜFİT : Küfür insanın acizliğini gösterir, derdi annem.

GÜLSÜN : Biz de aciziz işte, görmüyor musunuz? (Ağlar)

MÜFİT : Sizi ağlatacak ne söyledim ben şimdi?

GÜLSÜN : Sizin sözünüze değil, ben talihime ağlıyorum.

İNSAF : Alnımız açık, yüzümüz pak. Ama içinden ağlamak geliyorsa ağla kızım.

MÜFİT : Hayır hayır, lütfen ağlamayın. Geçti işte. Tehlikeyi atlattınız. (Ayşen girer, zil çalar)

AYŞEN : Zır zır.

İNSAF : Bu kimse tüy dikmeye geliyor herhalde... İstersen sen de gelebilirsin şimdi Nasuhi Bey. (Kapıyı açar)

MÜFİT : (Ayşen'e) Karakolunuz yakın mı bu kadar?

AYŞEN : (İçerdekileri tek tek süzer, gözlerini silmekte olan Gülsün'ü ayırmasar) Bu kız niye ağlıyor? Soru mu benimki... Bize başka ne düştü bu dünyada.

SITKI : Ne yaptınız onu.

AYŞEN : Gitti.

MÜFİT : Neden bıraktınız?

AYŞEN : Ben bırakmadım, kendi gitti.

MÜFİT : Kaçtırmamalıydınız.

AYŞEN : Öyle mi cicibeyciğim.

MÜFİT : Tabii. Bu ahlaksız sahtekârları, aşağılık alçakları, adaletin pençesine teslim etmek şart.

AYŞEN : Gören de... (Susar) Senin yolun ömründe hiç karakola, mahkemeye düştü mü cicibeyciğim.

MÜFİT : Hayır.

AYŞEN : Benim düştü. Karakol nedir, mahkeme kapısı nedir bilirim. (Gülsün'e) O şişenin dibindeki duruyor mu?

GÜLSÜN : Hayır.

AYŞEN : Aferin sana.

MÜFİT : Konuyu değiştirmeyin, yani cezasız mı kalmalı yaptıkları, bu it takımının?

AYŞEN : Bir süre içerde tutulunca, köküne kıran mı girecek onların cicibeyciğim.

MÜFİT : Bu cicibeyciğim sözü, şey...

AYŞEN : Ağırına mı gidiyor yoksa cicibeyciğim?.. Sizler adam mısınız be?

İNSAF : Ayşen kızım...

AYŞEN : (Eliyle susturur, Müfit ve Sitki'ya) Senin ve senin bu yaşadıklarımızda hiç mi suçunuz yok?

SITKI : Ha, suçlu bulundu. (Ellerini havaya kaldırır)

MÜFİT : Saldırma sırası bize mi geldi?

AYŞEN : Ne oluyor, ellerin niye havada?

SITKI : Bıçağa sıra gelmeden teslim oluyorum.

AYŞEN : Ne biçim adamsın sen?

SITKI : Biçimsiz bir adam.

AYŞEN : Ne zaman karşılaşsak Gülsün hep senden konuşur. Seninle başlar, seninle bitirir. Bunun anlamı nedir biliyor musun?

SITKI : Demek benden şikayetçiymiş.

AYŞEN : Şikayetçi ya!.. Neden yemeğini, çamaşırını ona bırakmıyorsun? Tertemiz kız; becerikli, namuslu. Ne arıyorsun daha, zengin mi?

SITKI : Zengin : rayan ben değilim. Benim düşüncem başka... Niye içtim bugün sorsanıza bana.

AYŞEN : Adam olmaya niyetlenmişsin herhalde. Çıksana ortaya açık açık.

SITKI : Çoktan çıktım.

AYŞEN : İnsan bazan yakınına kördür.

SITKI : Ben de aynıını söyledim zaten.

AYŞEN : Lafa karınlar tok. Al bu desteden istediğini seç diye mektupları sana vermişler. Bunun ne demek olduğunu da anlamadın mı?

SITKI : Kuru laf değildi benimki. Mektubumda da yazdım.

AYŞEN : Hangi mektuptan bahsediyorsun?
SITKI : (*Geciktirmeli*) O destenin içinde benimki de vardı.

İNSAF : (*Şaşkın*) Sen Gülsün'e mektup mu yazmıştın?
SITKI : Gülsün'e değil, Goncağül'e.
İNSAF : İki aynı şey.
SITKI : Değil. Goncağül'ün Gülsün olduğunu sonradan öğrendim.

AYŞEN : Bırak. Öğrenince ne yaptın?
GÜLSÜN : Mektubu beni düşünerek yazmamış.
AYŞEN : (*Sitki'ya*) Öğrenince ne yaptığını söyle?
SITKI : Tek işe yarar bir dediğim içlerinde. Ciddiye almadılar. Zengin aradıklarını söylediler; şey dediler...

İNSAF : O akıl hocası dediğimiz miydi seninki?
SITKI : Evet. Bir de şey dediler.
GÜLSÜN : Enayi. (*Elini ağzına götürerek ayıbını örtmek ister*)

SITKI : Evet... Enayiliğim neydi biliyor musunuz? Çalıtırsanız evlenebiliriz, demiştim. Düşünce buydu.

AYŞEN : Enayi sizsiniz diyemedin mi?
SITKI : Cesaret edemedim. O zaman içki de içmiyordum.

İNSAF : (*Gülsün'e*) Bazıları abdal derviş gibi olur dememiş miydin sana?..
AYŞEN : Erkek dediğin yeri gelince masaya vuracak, höst diyecek.
İNSAF : Demeli. Biz öyle gördük.
SITKI : Höst.
AYŞEN : Öyle anlıyorum ki iş nikâha kaldı. Onu da kıyıverelim bitsin ha. Hazır aramızda memuru da var. Değil mi cibibeyciğim. Affedersiniz, Müfit Bey'ciğim.

MÜFİT : Daha neler?..
SITKI : Neden olmasın Müfit Bey abıycığım.
MÜFİT : Şakanın sınırını aştınız. Sağlık raporu, nüfus, askı işleri, gün alma; hiçbir huzurluğunuz, hiçbir işleminiz yok.

SITKI : Önemli mi, istem arkadan gelir.
MÜFİT : Olur mu öyle şey. En azından bir yü-

SITKI : zük gerekmez mi?
İNSAF : Bizimkisi de yüzüksüz olsun.
GÜLSÜN : Yoo, evlilik yüzüksüz olur mu hiç?..
MÜFİT : Bir değil, iki yüzük gerekli.
SITKI : En azından.
MÜFİT : En azından iki yüzük kaç paradır şimdi.
GÜLSÜN : Orasını bilemem artık.
MÜFİT : Söz veriyoruz alırız.
İNSAF : Söz veriyoruz alırız.
MÜFİT : Yüzüğü mesele yapma.
SITKI : Usul bizim işimizde esastır efendim. Yasal işlemler, yüzük işin esastır.
MÜFİT : Usule esasa boş ver. Yani şimdi Müfit Bey, bak, arada bir höst demeliyiz. Ama kadınlara karşı. Şimdi ben sana karşı, yani büyüğüme karşı, ayıp olmaz mı?.. Erkekliğe sığar mı?
SITKI : Sitki Bey kardeşim.
MÜFİT : Buyur Müfit Bey abıycığım.
SITKI : Beni anlayın lütfen. Suç olur. Burda resmi sıfatımla hiçbir şey yapamam.
MÜFİT : Şimdilik gayri resmi yapın.
SITKI : Yapsanız ne çıkar...
GÜLSÜN : Bak ikisi de razı. Biz de şahit oluruz, olur biter.
AYŞEN : Siz nikâhla, evlilikle alay ediyorsunuz.
MÜFİT : Asla. Aksine. Yoksa seni bu kadar zorlar mıydık?
SITKİT : Uzakta, o kızdığım itler, sahtesiyle kıydırıyorlardı. Niye engelliyorsun hülyalarınızı?
AYŞEN : Hülya değil, gerçekten istiyorlar.
MÜFİT : Bırak gerçek olsun olabiliyorsa...
AYŞEN : Rica ederim. Yasaları bir defa çiğnemekle bin defa çiğnemek aynı şeydir, derdi annem.
MÜFİT : (*Öfkeli*) Şu anneni (*Hemen yumuşar*) çok seviyorum biliyor musun?
İNSAF : (*Yalancı bir gözdağıyla*) Beni kanunsuzluğa zorlama. Yoksa getiririm Ragıp Paşa Camisinden hocayı, imam nikâhı kıdırırım.

MÜFİT : Hayatımda ilk kez kanunsuz bir iş yapıyorum, beni affet anneciğim.

İNSAF : Anneler hep affeder zaten.

AYŞEN : Hadi başlıyoruz.

İNSAF : Bir dakika. *(Sandıktan duvak çıkarır. Gülsün'ün başına takar)* Yirmi yedi yıldır bu günü hayal ederek saklamıştım. *(Ayşen sandıktan, konfeti, serpantin çıkarır)*

MÜFİT : *(Boymuna uzanan Sıtkı'ya)* Ne yapıyorsunuz?

SITKI : Müsaadenizle *(Müfit'in papyonunu çıkarır, kendi boymuna takar)* Ödünç alıyorum.

AYŞEN : Hazırız.

MÜFİT : *(Gülsün'e)* Adımız?

GÜLSÜN : Biliyorsunuz ya.

MÜFİT : Burda tekrarlanması şart. Adımız.

SITKI : Bunları atlayın Müfit Bey'ciğim.

MÜFİT : *(İnsaf'tan atla imini aldıktan sonra)* Ona da peki. Kestirmeden sorayım. Birbirinizi karı kocalığa kabul ediyor musunuz?

GÜLSÜN :Evet.

SITKI : Evet.

(Gülsün'le Sıtkı elele tutuşup koşarak uzaklaşırlarken)

MÜFİT : Nereye gidiyorsunuz.

GÜLSÜN : *(Sıtkı'yla birlikte)* Balayına!..

MÜFİT : Olur mu öyle şey. Gelin işi bitirin önce. İmzalarınızı atın.

GÜLSÜN : Defter yok ki.

MÜFİT : Ben sırasıyla gidiyorum. Artık olduğuna farzedeceksiniz.

AYŞEN : *(Sıtkı imza atmış gibi yaparken, Gülsün'e)* Ayağına bas kız.

MÜFİT : Şimdi ayağa kalkın.

İNSAF : Ayaktayız Müfit Bey.

MÜFİT : *(Robotlaşmış)* Efendim, her iki tarafın evlenme isteklerinde, kanuni bir sakınca bulunmadığı anlaşıldığından, evlilik akti, bugünkü tarihle, her iki tarafın şahitlerince de imzalanarak tamamlanmıştır. Sizleri burda salonumuza teşrif eden bu

seçkin davetliler...

İNSAF : Evdeyiz Müfit Bey.

MÜFİT : *(Seyircileri imleyerek)* Onlar ne?

İNSAF : Seyirciler.

MÜFİT : *(Robot)* Burda, bu evde, seçkin davetlilerin huzurunda...

İNSAF : Davetli mavelti yok Müfit Bey.

MÜFİT : *(Kızgın)* Şaşırtmayın beni. Bu sözleri yirmi senedir ezberle söylüyorum.

AYŞEN : Devam et.

MÜFİT : Nerde kalmıştım?

SITKI : Seçkin davetlilerde.

MÜFİT : *(Robot)* Seçkin seyircilerin huzurunda *(Yanlışını ayımsar bir an durur, başıyla onaylayarak sürdürür)* Karı koca ilan ediyorum. *(İnsaf ve Ayşen alkışlarlar, serpantin ve konfeti atarlar)* Bir dakika bitmedi.

SITKI : Cık *(Dudak sesi hayır)* üstü kalsın.

MÜFİT : Bahşış veriyor...

İNSAF : Çok heyecanlıyım.

SITKI : *(Müfit'e, elini sıkarken)* Bize babalık yaptınız. *(İnsaf'ın elini alır öperken)* Anneciğim.

İNSAF : Evladım.

(Müfit cebinden çıkardığı bozuk paraları çiftin üzerine atar)

MÜFİT : Her şeyi tam olsun.

İNSAF : O kadar madeni parayı nerde buldun?

MÜFİT : Esnaf ufak para yerine kibrit, çiklet, aspirin vermiyor mu, tepem atıyor.O yüzden taşıyorum.

GÜLSÜN : Biz şimdi evlendik mi?

İNSAF : Allah mesut bahtiyar etsin.

MÜFİT : Darısı bütün bekârların başına?

AYŞEN : *(İnsaf'a imleyerek gülümser)* Dulları unutmayın. Ben onlar için de amin diyorum.

SITKI : *(İnsaf'a bakarak)* Amin.

İNSAF : *(Ağlar)* Oldu mu bu şimdi güzel kızım.

SITKI : Ağlama anne. Bunu gözyaşıyla değil, başka biçimde ıslatacağız. *(Odasına geçer)*

İNSAF : Ben sensiz tek başıma ne yaparım, nasıl

- MÜFİT : yaparım.
: Ah bu şefkat dolu anne kalpleri. Daha birkaç dakika öncesine kadar kızını evlendirmek için çırpınıyordu. Şimdi yokluğunun acısıyla inliyor.
- SITKI : *(Elindeki rakı şişesiyle gelir)* Bardak ye-tiştir Gülsün.
- İNSAF : Ne yapıyorsun evladım?
SITKI : Islatacağız işte.
AYŞEN : *(Müfit'e)* Biliyor musunuz, sizin gibi bir beyefendinin bekâr yaşamasını aklım almıyor.
- MÜFİT : Bir evlilik ya dört dörtlük olmalı ya da olmamalı, derdi annem.
- AYŞEN : Ben denedim beyefendi, evliliğin dört defası oluyor ama dört dörtlüğü olmuyor. Ne dersin İnsaf Hanım?
- İNSAF : Ben bu konuda konuşamam.
AYŞEN : *(Ilyce çöpçatıcı)* İnsaf Hanımı nasıl buluyorsunuz beyefendi?
- MÜFİT : Çok iyi bir insan. Aynı zamanda hanım, hanımefendi. Alman Çeşmesinin orda ilk karşılaştığımız zaman... *(Susar)* Bugün çok garip bir gün... Ordaki gibi heyecanlıyım biliyor musunuz?
- İNSAF : Demek orda siz de heyecanlanmıştı-nız?
- GÜLSÜN : Annemle evlenmeyi düşünmez misi-niz?
- İNSAF : *(Sitemli)* Kızım, sen sarhoş musun?
GÜLSÜN : *(Hiçkırır)* Asla.
İNSAF : Bunlar neler söylüyor Müfit Bey?..
GÜLSÜN : İçimizden geçeni söyledik.
AYŞEN : Nikâhı çifte kıyacaksınız belli oldu. *(Dirseğiyle İnsaf'ı dırter)*
- İNSAF : Ne diyorsunuz Müfit Bey?
MÜFİT : Tereddütteyim.
İNSAF : Siz tereddütteyseniz sonu hayır demektir.
- MÜFİT : Ben hayır demiyorum.
GÜLSÜN : Yaşayın.

- SITKI : Yaşa baba. Kadehler hazır kalkmaya.
AYŞEN : *(Müfit'e)* Kötü mü oldu? Ne renkli bir gün herkes için. *(Ortaya)* Hadi bana eyvallah... Biraz daha kalırsam ağlayacağım.
- SITKI : Nereye, çifte mutluluğa kadeh kaldıra-cağız.
AYŞEN : Ben yükümü almışım zaten.
İNSAF : Kırma bizi.
AYŞEN : Randevum var. Geç bile kaldım. Bili-yorsunuz yenisinin peşindeyim. Beşinci şansımı deneyeceğim.
- İNSAF : Yenisini başka türlü mü olacak?
AYŞEN : *(Olumsuzlayan bir alaycılıkla)* Resmi nikâhlarınız da gerçekleşir inşallah... Çav... *(Çekilir)*
- GÜLSÜN : Bir günde olanlara bakın, insanın inana-sı gelmiyor.
- MÜFİT : Ben ki bugün düşmedim, ölmedim, da-ha...
İNSAF : Ölümü unut Müfit Bey'ciğim. Önü-müzde güzel günler var. Keyfine bak. Vur masaya sen de. Hös de.
- SITKI : De baba *(ce)*.
MÜFİT : *(Bir an dırur, teredditle bakınır, sonra aniden)* Höst.
- SITKI : *(Müfit'e kadeh dayar)* Buyurun.
MÜFİT : *(Korkmuş, geri kaçar)* Ben hiç içmem.
İNSAF : Ah, erkek adam içmez mi?
SITKI : Az önce höst diyen başkası mıydı?
MÜFİT : Kokusu tutuyor beni.
İNSAF : Soluk almadan iç.
GÜLSÜN : Ben hintyağı içerken burnumu tutarım.
SITKI : Mutluluğumuzun şerefine. *(Müfit'e, baskınca)* Bardağı tutun. *(Müfit alır)*
- SITKI : *(İnsaf'a bardak verir)* Anneciğim.
İNSAF : Bana da mı koydun? Arada rahmetli tattırırdı. Onu anmış oluruz. *(Müfit'e)* Hadi.
- GÜLSÜN : Birisi günün anlam ve önemi üstüne nutuk vermeli. Müfit Bey güzel konu-

SITKI : şur.
: Yaldıza boş ver. Her şey tıkırında işte. Şerefe içiyoruz. (*Kadeh kaldırırlar, Müfit burnunu tutarak içer. Nasuhi'yi canlandırarak oyuncu girer*)

NASUHI : (*Izleyiciye*) Mutlu son kuralını bozacağım oyunun... Geleceğimi biliyordunuz; bekliyordunuz değil mi?.. (*Bir an*) Nasuhi rolüneyim. (*Zil çalar*) Zırr.

GÜLSÜN : Kapı çalındı galiba.
SITKI : Çalındıysa açarız.
İNSAF : Dur, şunları kaldıralım. Gelen mahalleliyse bizi işret aleminde sanmasın.

SITKI : Ne demek. Bugüne bugün evliyiz ya.
İNSAF : El nerden bilecek; ortada resmi ne var?.. (*Gülsün'le birlikte içki bardaklarını kaldırırlar*) Sen aç Sitki evladım.

SITKI : (*Kapı açar*) Gıcır gıcır.
NASUHI : İnsaf Hanım yok mu, ben ev sahibiyim.
SITKI : (*Müfit'e bakar*) Burda.
İNSAF : (*Nasuhi'yi görür, çığlık atar*) Aaaa! Tam seni unuttuğum anda çıkageldin.

MÜFİT : (*Dokundurur*) Ev sahibinizmiş. Laz kalfanın konuşmasından sezinlemiştim.
İNSAF : Sana gerçeği söyleyecek fırsatı bulamadan...

NASUHI : (*Gülsün'ü imleyerek*) Hayırlı bir olayın üstüne geldim galiba.
İNSAF : Evet, evleniyoruz; yani evleniyorlar. Kızmıla Sitki Bey.
NASUHI : Mutluluklar dilerim. (*Sitki ve Gülsün başlarıyla selamlarlar*)
İNSAF : (*Müfit'e*) Sakın yanlış anlama, kötü niyetten değil.
MÜFİT : Aldırmayın zaten bir kira vermiyor muydum?
İNSAF : Buranın kirası bir şey değil üstelik. (*Nasuhi'nin duyduğunu ayırmasar*) Şey, affedersiniz. Size karşı yüzümüz yok. Üç aylık birikti. (*Müfit'e*) Çok iyi bir insandır. Bulunmaz bir ev sahibidir Nasuhi

NASUHI : suhi Bey.
İNSAF : Beni utandırıyor sunuz.
: (*Müfit'e*) Otuz senedir kiracısıyız. (*Nasuhi'ye*) Tok gözlülükte babanızı aratmadınız. Gecekonduolar üç beş bin liraya giderken biz buraya iki yüz elli lira veriyoruz... On senedir kiramız aynı. Bir gün arttırdın diye kapımızı çalmadı. O halde, önce kendisine şükran borcu olarak birikmiş borcumuzu ödememiz gerekiyor. Bende üç yüz yetmiş lira var Müfit Bey?
SITKI : Bende de iki yüz elli lira. (*Sitki parayı alır*)
MÜFİT : Rica ederim ben para için uğramadım.
NASUHI : Olsun. Gelmişken ödeyelim. (*Sitki'ya para verir*) Otuz beş lira bende var anne. (*Koynundan çıkarır, Sitki'ya verir*) Benden de yüz lira çıktı.
GÜLSÜN : Yaklaşık altı yüz elli etti.
İNSAF : Yerdeki bozukluklarla tamamlayabiliriz belki.
SITKI : Toplayalım bakalım.
MÜFİT : (*Müfit, Sitki, Gülsün, İnsaf yerdeki bozuklukları toplarlar*)
GÜLSÜN : Değmez efendim. Gelin hanım.
NASUHI : (*Arka arkaya*) Efendim.
İNSAF VE : Damat bey.
GÜLSÜN : (*Arka arkaya*) Efendim?
NASUHI : Lütfen kalkın yerden. Kira için gelmedim dedim ya.
SITKI VE : (*Birden ayar, yerde doğrularak*) Peki neden geldin Nasuhi Bey?
MÜFİT : Haber vereyim dedim. Evi satıyorum.
NASUHI : Satıyor musunuz?
NASUHI : Burda banka şube açacak... (*Ötekilerin izi üntüsünü yüzlerinden alarak*) Aldığım parayı faize vereceğim.
İNSAF : Yüreğime incek şimdi.

- GÜLSÜN : (Yerden) Ama biz burda evleniyorduk?
NASUHI : İstirham ederim, evle evlenecek değil-
sınız ya.
- GÜLSÜN : Sokakta mı evleneceğiz peki?
SITKI : (Yerden kalkar) Yeni bir yeri hangi pa-
rayla kiralarız. Daireler ateş pahası.
- NASUHI : Ben de çaresizdim, üzgünüm.
İNSAF : (Kalkar) Aşkolsun; bize bu kadarlık
mutluluğu çok gördünüz demek.
- MÜFİT : (Kalkar) Annem mülk saadetin temeli-
dir, derdi.
- İNSAF : (Kızgın) Annenin doğru sözü de var-
mış meğer.
- SITKI : (Nasuhi'ye doğru ilerler) Ayıp ettin.
MÜFİT : (Nasuhi'ye yönelir) Şu güzel güne tuz bi-
ber ektiniz.
- GÜLSÜN : (Nasuhi'ye) Saadetimize engel olmaya
ne hakkınız var sizin?
- NASUHI : (Ürkiintii ile geri çekilir) Affedersiniz;
benimki de geçim derdinden.
- MÜFİT : İnsanlık paraya değişilmemeli.
GÜLSÜN : Kiracıysak insan değil miyiz?
İNSAF : Bizi sokağa atıyorsunuz; yazık size.
NASUHI : (Kapı ağzında) Affedersiniz; ben atmı-
yorum ki.
(Nasuhi uzaklaşır. Kıptırsız bir andan
sonra, Gülsün duvağını çıkarır. Müfit şem-
siyesini alır.)
- İNSAF : Hey güzel Allahım ne zaman bitecek
çilemiz?..
(Sitki topladığı paraları, sahiplerine tek tek
geri verir.)
- GÜLSÜN : Biz hayal mi kurduk acaba?
(Kıptırsız bir andan sonra İnsaf izleyiciye
yönelir)
- İNSAF : İşte bizim aslının aynı hikâyemiz...
Önünüzde geçti her şey. Gördünüz olup
biteni. Fazla söz gerekir mi?..
(Alaylı gülümser)

SICAK EKMEK GİBİ

Sevmek sevilme hakkı,
Sarılabilmeli insan, sevdiğine,
Sıcak bir somunu
Tutar gibi elinde
İsmabilmeli,
Doyabilmeli.

Neden yoksun bundan
Peki ya onca insan?

Evlenebilmek hakkı,
Sokabilmeli insan başını,
Bir çatının altına,
Yuva kurabilmeli.

Neden yoksun bundan peki ya,
Onca insan, bunca mektubu yazan?

Ev sahibi dedi ki
«Ben atmıyorum ki»
Ya neden ortada onca insan,
Biz neden sokaktayız peki ya?

Bir kusurumuz olmalı mutlaka.

SON